

KALPTEN KALBE MUTLULUK SINIFI

EĞİTİMDE POZİTİF PSİKOLOJİ UYGULAMALAR

PROJE ETKİ ANALİZİ

2023 - 2024

C

B

A

ÖRAV

ALGIDA®

İÇİNDEKİLER

A. Yönetici Özeti	1
B. Giriş ve Arka Plan	6
a. Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı Hakkında	6
i. SROI Nedir?	6
ii. SROI Metodolojisinin Aşamaları	7
Kapsamın, Paydaşların ve Faydalanıcıların Belirlenmesi	8
Değişim Teorisinin Oluşturulması	8
Etki Saha Çalışmasının Gerçekleştirilmesi	8
Sonuçların Sayısallaştırılması ve Etkinin Belirlenmesi	8
SROI Oranının Hesaplanması	8
Sonuçların Raporlanması	9
iii. SROI İlkeleri	9
C. Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı Projesi'nin Sosyal Etkisinin Değerlendirilmesi	10
a. Kapsam ve Paydaşların Seçimi	10
b. Değişim Teorisi	11
c. Veri Toplama ve Bulgular	14
1. Öğretmenler	14
Mesleki farkındalık ve gelişim	15
Mesleki motivasyon ve öz yeterlilik	16
İlişki kurma becerileri ve network	17
İyi olma hali	18
2. Kısmi Zamanlı Eğitimciler	19
Mesleki farkındalık ve gelişim	20
Yetişkin eğitimi becerilerinin artışı	21
Mesleki motivasyon ve özyeterlilik	22
Destekleyici ilişkiler ve network	23
İyi olma hali	24
ii. Anket çalışması	25
Öğretmenler	26
Kısmi Zamanlı Eğitimciler	45
d. Etkinin Sayısallaştırılması ve SROI'nin Hesaplanması	52
i. Odak Grup Görüşmeleri ve Bire Bir Görüşmeler	53
e. Değerlendirme ve Öneriler	53

Terimler Listesi

Paydaş	Paydaşlar, projeyi etkileyen ve projeden etkilenen kişi ve kurumlardır. Projenin oluşmasını sağlayan yani projeyi etkileyen ve projeden etkilenen tüm kişi ve kurumların belirlenmesiyle oluşturulur.
Faydalanıcı	Proje ile somut ve doğrudan bir değişim yaşayan paydaş grubudur.
Değişim Teorisi	Değişim teorisi, bir kuruluşun –ya da kuruluşun uyguladığı belirli bir proje/programın- amaçlarını ve değişimi nasıl yapmaya çalışacağını gösterir. Çalışma için yapılan etkinlikleri ve uzun vadeli hedefleri birbiriyle ilişkilendirerek daha iyi bir planlama ve değerlendirme yapmayı sağlar.
Girdi	Proje için yapılan tüm aynı ve nakdi yardımlardır. (Projeye toplam ne kadar yatırım yapıldı, proje kapsamında gönüllü emek veren var mı? vb.)
Sonuç	Sonuçlar, gerçekleşen projenin faydalanıcılar üzerinde yarattığı değişimdir. SROI, sonuç odaklı bir yaklaşımdır.
Deadweight	Müdahale/faaliyet olmadan meydana gelebilecek değişim miktarının bir tahminidir. Faaliyet gerçekleşmemiş olsaydı bile gerçekleşecek olan sonuç miktarının yüzdesel olarak ortaya konan bir ölçüsüdür.
Attribution	Yaratılan değer ne kadarlık payının projeye ait olduğunu ifade eder.

A. Yönetici Özeti

Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı projesi Sosyal Etki Değerlendirmesi çalışmasının amacı, Öğretmen Akademisi Vakfı (ÖRAV) bünyesinde verilen Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı Eğitimlerinin 2023 Ekim-2024 Şubat döneminde yarattığı sosyal etkiyi, "Yatırımın Sosyal Getirisi" (Social Return on Investment- SROI) metodolojisini kullanarak ölçmek ve çalışmanın bulguları ışığında yorumlar ve öneriler getirmektir.

SROI metodolojisi, sosyal temelli projelerin yarattığı sosyal değer hesaplanması için oluşturulmuş bir yöntemdir. SROI analizinde, saha çalışmalarıyla paydaşlar üzerinde yaratılan sosyal değişimi anlamak hedeflenir ve finansal değerler kullanılarak yapılan hesaplamalarla bu değişimin hikayesi anlatılır. Bu sayede, sosyal kazanım ve maliyetleri yansıtacak bir oranın hesaplanması mümkün olur. Örnek vermek gerekirse, analiz edilen bir projenin 2:1 oranında bir etki yarattığı ortaya konursa bu, 1 birimlik yatırımın, 2 birimlik sosyal değer yarattığını göstermektedir.

Sosyal etki değerlendirmesi çalışmasına dahil edilecek paydaşlara karar verilmesi aşamasında, ÖRAV ve S360'ın birlikte gerçekleştirdiği toplantılar belirleyici olmuştur. Bu toplantılarda Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı projesi değerlendirilmiş ve projenin, katılımcılarında ne gibi etkiler yarattığı tartışılmıştır. Toplantıların sonucunda, 2023 Ekim-2024 Şubat dönemi Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı eğitimlerine katılan **öğretmenler** ve eğitimleri veren **Kısmi Zamanlı Eğitimciler** olmak üzere iki faydalanıcı grubu belirlenmiştir.

Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı Projesi Etki Değerlendirmesi çalışması kapsamında belirlenen faydalanıcı gruplarıyla odak grup görüşmeleri gerçekleştirilmiştir. Bu görüşmeler ışığında her bir faydalanıcı grubu için değişim teorileri oluşturulmuştur. **Değişim Teorisi**, bir kuruluşun ya da kuruluşun uyguladığı belirli bir projenin, amacını, hedeflerini ve değişimin hangi yol ile yaratıldığını ortaya koymayı hedeflemektedir. Bu çerçevede mevzu bahis programın girdileri (aynı ve nakdi), çıktıları ve sonuçları ile bunların birbiriyle olan ilişkisini gösteren bir etki haritası (ya da değişim teorisi) hazırlanmaktadır. Değişim teorisi ayrıca, çalışma için yaratılan etkiyi ve uzun vadeli hedefleri birbiriyle ilişkilendirerek daha iyi bir planlama ve değerlendirme yapılabilmesine olanak sağlar. Bu sebeple, değişim teorisi sosyal etki analizi için temel bir aşamadır.

Faydalanıcılarla gerçekleştirilen odak grup görüşmeleri ışığında, eğitimlere katılan öğretmenlerin projeden **mesleki farkındalık ve gelişim, iyi olma hali, mesleki motivasyon ve öz yeterlilik ile ilişki kurma becerileri ve network** başlıklarında etkilendiği görülmüş, değişim teorileri bu başlıklar üzerine oluşturulmuştur. **Kısmi Zamanlı Eğitimcilerin ise mesleki farkındalık ve gelişim, iyi olma hali, yetişkin eğitimi becerilerinin artışı, mesleki motivasyon ve öz yeterlilik ile destekleyici ilişkiler ve network** başlıklarında değişim yaşadıkları tespit edilerek, bu alanlarda yaşadıkları değişimler analize dahil edilmiştir.

Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı eğitimleri için gerçekleştirilen analiz kapsamında öğretmenlerde yaratılan değişimin sayısallaştırılabilmesi adına **171 öğretmen** ile anket çalışması gerçekleştirilmiştir. Yapılan anketlerdeki sonuçlar değerlendirildiğinde öğretmenlerdeki en büyük değişimin, projenin ana hedefine uygun olarak **%19** ile **mesleki farkındalık ve gelişim** alanında yaşandığı gözlemlenmiştir. Eğitimler, başarılı bir şekilde öğretmenlerin pozitif psikolojiye yönelik farkındalık kazanmalarını, bilgilerini genişletmelerini ve bu bilgileri sınıf ortamına aktaracakları yöntemler öğrenmelerini sağlamıştır. Yapılan anket çalışması sonuçlarının öğretmenlerin mesleki olarak deneyimli bir grup olduğunu göstermesine rağmen bu alanda önemli bir değişimin görülmesi eğitimlerin, öğretmenlerin eksik olduğu ve ihtiyaç duyduğu bir gelişim alanına hitap ettiğini ve temel amaçlarında başarılı olduğunu göstermektedir. Yine anket çalışmasında öğretmenlerin toplam yarısından fazlasının eğitime katılmadan önce eğitimde pozitif psikolojiye dair pek bilgiye sahip olmaması da bu fikri desteklemektedir.

Öğretmenlerin eğitimler kapsamında mesleki farkındalık ve gelişim alanından sonra en yüksek değişim yaşadığı alanlar **%10** ile **iyi olma hali**, **%9** ile **mesleki motivasyon ve öz yeterlilik**dir. Bu başlıklar, yüksek değişimlerin yaşanması için daha uzun süreli etkileşimler ve daha derin dönüşümler gerektiren ve bilgi edinmenin ötesinde özellikle dış faktörlerin de etkili olduğu alanlardır. Öğretmenlerin zaman zaman kalabalık ve çok çeşitli gruplar halinde altı günlük eğitimler üzerinden projeye dahil oldukları düşünüldüğünde bu alanlarda yaşanan değişimlerin daha kısıtlı kalması anlaşılabilir.

İlişki kurma becerileri ve network başlığı ise %7 ile öğretmenlerce en düşük değişim yaşanan başlık olmuştur. Çoğunlukla yüz yüze ve kısıtlı bir sürede gerçekleşen eğitimlerin, öğretmenlerin bu alanda büyük ve kalıcı değişimler yaşayacak kadar birbirleriyle iletişim kurmalarına ve dayanışma ağları geliştirmelerine olanak sağlamadığı görülmektedir.

Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı eğitimleri için gerçekleştirilen analiz kapsamında yaratılan değişimin sayısallaştırılabilmesi için eğitimleri veren **9 Kısmi Zamanlı Eğitimciden 8'i** ile anket çalışması gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın sonuçlarına göre, öğretmenlerdekine benzer şekilde, **mesleki farkındalık ve gelişim** %29 ile Kısmi Zamanlı Eğitimcilerce en yüksek değişim yaşanan alan olarak değerlendirilmiştir. Deneyimli bir öğretmen grubu olan, ÖRAV'da eğitim verme deneyimleri de çoğunlukla yüksek olan bu grubun yaşadığı değişimin yüksekliği, eğitimlerin öğretmenlerdeki belli bir ihtiyaca yönelik olmasına ve bunu yanı sıra Kısmi zamanlı Eğitimcilerin, eğitimleri meslektaşlarına tekrar tekrar aktarırken öğrendiklerini pekiştirmelerine bağlı görülmektedir.

Mesleki farkındalık ve gelişimin ardından %15'lik oranlarla **iyi olma hali ve yetişkin eğitimi becerilerinin artışı** gelmektedir. Eğitimcilerin, iyi olma hallerinde öğretmenlere göre daha yüksek bir değişim yaşadıklarını belirtmeleri eğitimleri vererek eğitimde pozitif psikoloji bilgi ve yöntemlerini pekiştirmelerinin yanı sıra bu kavramları kendi hayatlarında da daha fazla uygulayacak şekilde daha çok içselleştirebildiklerini işaret etmektedir. Bunun yanı sıra, verdikleri eğitimlerle eğitimciler, öğretmenlerden farklı olarak yetişkin eğitimi becerilerinde de artış yaşamışlardır.

Kısmi Zamanlı Eğitimcilerin en düşük değişim yaşadığı alanlar **%9 ile destekleyici ilişkiler ve network ile mesleki motivasyon ve öz yeterlilik** alanlarıdır. Eğitimcilerin önemli bir kısmının ÖRAV'da uzun zamandır gönüllü olarak yer aldığı ve Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı eğitimlerini 2021'den beri verdikleri düşünüldüğünde projenin çalışma kapsamındaki döneminin eğitimciler için bu alanlardaki ekstra katkısının sınırlı kaldığı anlaşılmaktadır.

Anket çalışmasında, değişim teorisinde ölçülen başlıklar dışında her iki faydalanıcı grubunun da eğitimlerden elde ettikleri kazanımlar ayrıca incelenmiştir. Eğitimlerde edinilen bilgileri 2023-2024 döneminde sınıflarında uygulayıp uygulamadıklarına dair soruya öğretmenlerin %55'i, Kısmi Zamanlı Eğitimcilerin ise yarısı uyguladıklarına yönelik cevap vermişlerdir. Öğretmenlerin, çoğunlukla mutluluğun öğrenilebilir olması, sınıf ortamında pozitif olanın pekiştirilmesi ve pozitif yaklaşımların önemi gibi tutum ve yaklaşımları sınıflarına taşıdığı, spesifik uygulama ve etkinliklerin sınıflarda daha az uygulandığı anlaşılmaktadır. Sayıları karşılaştırma yapmak için az olsa da Kısmi Zamanlı Eğitimcilerin daha büyük bir oranı projedeki spesifik etkinlikleri sınıflarında uygulamıştır.

Proje çerçevesinde, Sosyal Etki Değerlendirme Çalışması kapsamında ele alınan 2023 Ekim-2024 Şubat tarihleri aralığında yaratılan değer **(3.363.107 TL)** ve projeye aynı dönemde yapılan yatırım **(1.408.000 TL)** göz önüne alındığında, projeye yatırılan **her 1 TL'lik yatırım için 2,4 TL değerinde sosyal değer** yaratıldığı sonucu ortaya çıkmaktadır.

Dünya geneline baktığımızda, projelerde elde edilen SROI değerleri birbirinden oldukça farklılık gösterebilirken, projelerin SROI değerlerine göre birbirleri ile karşılaştırılmaları tavsiye edilen bir yöntem olmamaktadır. Bunun yerine projeyi kendi içinde, hedeflenen etkilere ulaşıp ulaşılmadığını ve gelişimini takip edebilmek ve proje planlamasını istenilen doğrultuda düzenleyebilmek için gerçekleştirilmesi önerilmektedir. Diğer yandan, SROI değerinin 1:1 oranında oluşu, projeye yatırılan her 1 TL'lik yatırımın 1 TL'lik sosyal değer yarattığı anlamına geldiği düşünüldüğünde, 1:1 oranının üzerinde elde edilen SROI oranlarının projenin başarısına işaret ettiği vurgulanabilir. Bu yaklaşımla, Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı projesi kapsamında farkındalık eğitimlerine yapılan her 1 TL'lik yatırımın 2,4 TL değerinde sosyal fayda yaratması yatırımın karşılığının alındığını göstermektedir. Yine de, çalışma kapsamına alınmadığı için öğrenciler ve veliler gibi diğer paydaşlarda yaratılan değişimlerin ölçülmediği ve bu orana dahil edilmediği göz önüne alınmalıdır. Çalışmanın niteliksel verileri bu paydaşlar üzerinden de önemli etkilerin yaratılmakta olduğunu işaret etmektedir.

Yaratılan değerın faydalanıcı gruplarına göre dağılımına bakıldığında, değerın **%98'inin eğitime katılan öğretmenlerde ve %2'sinin eğitimi veren Kısmi Zamanlı Eğitimcilerde** yaratılan değişimden kaynaklanmıştır. Öğretmenlerde yaratılan sosyal değerdeki payının yüksek çıkması projenin hedefiyle doğru orantılıdır. Kısmi Zamanlı Eğitimcilerin sayıca öğretmenlerden çok daha az oldukları düşünüldüğünde yaratılan değerın çok az bir kısmının eğitimcilerce yaşanan değişimden kaynaklanması beklenmektedir. Finansal değerın büyük bir kısmını sahiplenseler de Kısmi Zamanlı Eğitimcilerde yaşanan değişimın daha derin olduğunun altı çizilmelidir.

Anket sonuçları bütünsel olarak değerlendirildiğinde, ÖRAV bünyesinde verilen Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı eğitimlerinin katılımcılar için besleyici ve birçok açıdan bilgilendirici olduğunu söylemek mümkündür.

Projenin etkisinin genişleyebilmesi ve yaratılan etkinin kalıcı olabilmesi için öne çıkan gelişim alanlarından bir kısmı eğitimlerin formatıyla ilgilidir. Çevrim içi eğitimlerin kısıtları göz önüne alınarak eğitimlerin daha etkileşimli ve yüz yüze içeriklerle desteklenmesi öğretmenlerde pek çok başlıkta yaşanan değişimi derinleştirme potansiyeline sahiptir. Ancak, yüz yüze eğitimlerin artmasının proje masraflarını da artıracığı göz önüne alınarak tamamen yüz yüze olan eğitimlerin yerine ya da bunların yanında eğitimlerin etkisini ve kalıcılığını artırmak üzere eğitim kapsamında, katılımcıları ve Kısmi Zamanlı Eğitimcileri belirli bir dönemde ya da dönemlerde bir araya getirecek yüz yüze atölyelerin ya da benzer formatlarda tek günlük buluşmaların düzenlenmesi önerilmektedir.

Eğitilmelere eklenecek bu yüz yüze etkinliklerin, edinilen bilgilerin sınıfta uygulanmasına yönelik uygulamalar ve etkinlikler üzerine olması, eğitimlerle ilgili niteliksel verilerde bu alanda en öne çıkan ihtiyaçlara da cevap olacaktır. Bu bağlamda, sınıf için uygulamaların artırılması ve farklı branş ve yaş gruplarına uygun hale getirilmesi, derslerde kullanılacak etkinliklerin ve konuyla ilgili görsel materyallerin artırılması gibi yöntemler düşünülebilir. Sınıf içi uygulamanın kolaylaştırılmasına yönelik bir öneri de öğretmenlerin eğitim verdikleri koşulların değişkenliğini göz eden uyarlamalara ve eğitimlere olan ihtiyaçla ilgilidir. Sosyo-ekonomik ya da diğer açılardan dezavantajlı öğrencilerle ya da dezavantajlı bölgelerdeki okul ve sınıflarda uygulamaların gerçekleştirilmesi, öğretmenlerin daha fazla bireysel çabasını gerektirmektedir. Bu yüzden, uygulama konusunda öğretmenlerin desteklenmesi yönündeki iyileştirmelerde öğretmenlerin farklı koşullara sahip öğrenci gruplarıyla uygulama yapabilmelerine yönelik ihtiyaçları göz önünde bulundurulabilir.

Eğitim formatıyla ilgili öne çıkan bir alan da senkron eğitimlerin sürelerinin kısaltılarak öğretmenlerin hayat ve iş yoğunluklarına daha uygun hale getirilmesidir. İş çıkışında uzun süreler çevrim içi bir ortamda odaklanmanın zor olduğu, molaların kısa olduğu ve eğitimlerden alınan verimin düşebileceği göz önüne alınarak yapılacak değişikliklerin, öğretmenlerin eğitimlerden daha çok faydalanmalarını sağlaması ve eğitimler sırasındaki etkileşimlerini artırması mümkündür.

Eğitimlerin farklı kademe ve branşlardaki öğretmenleri hedeflemesi de önemlidir. Eğitimler, konusu itibarıyla her branştan öğretmenin kendini geliştirmesini mümkün kılacak bir içeriğe sahip olsa da anket katılımcılarının branşları incelendiğinde eğitimlerin asıl olarak sınıf/rehber öğretmenlerine yönelik olduğuna dair bir algı olduğu anlaşılmaktadır. Bu algının kırılmasının hem daha çok öğretmene ulaşmayı sağlaması hem de ulaşılan öğretmenlerin motivasyonlarını artırma potansiyeli bakımından yaratılan etkiyi artırabileceği düşünülmektedir.

Öğretmenlerin eğitimler sonrasında da mesleki motivasyon ve öz yeterlilik ya da kendi iyi olma hallerini kişisel olarak geliştirmeye devam edebilmeleri için farklı kaynaklara ve destek alabilecekleri noktalara yönlendirmeler yapılması da yaratılan etkinin derinleşmesini ve kalıcılığını destekleyecektir. Bu amaçla da örtüşecek şekilde katılımcıların birbirlerine destek vermeye devam edecekleri, uygulama deneyimlerini ve karşılaştıkları zorlukları birbirleriyle paylaştıkları online bir platformun hayata geçirilmesi düşünülebilir. Dijital platformların etkileri kısıtlı olsa da, oluşturulması önerilen bu platformun, yukarıdaki öneriler doğrultusunda yüz yüze etkinlikler ya da buluşmalarla desteklenmesi de platformun işlevsellik kazanmasına destek olacaktır.

Kısmi Zamanlı Eğitimciler tarafında eğitimlerin yüz yüze verilmesine yönelik bir talep olduğu ve buna yönelik, öğretmenlerden kendilerine gelen talepleri de ifade ettikleri görülmektedir. Yüz yüze eğitimlerin; geri bildirim alınması, etkileşimin artması ve eğitimin etkisinin daha anlamlı olarak takip edilebilmesi açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Eğitimlerin bir okulun bütününe uygulanması da etkiyi artırması açısından önerilmektedir. Özellikle sınıf ortamını ve öğrenciler arasındaki ilişkilerine etki etme gücü yüksek olan eğitimlerin okul ortamında uygulandığı takdirde sınıftaki ortamın ve öğrencilerdeki değişimin genel okul atmosferinde de desteklenmesi ve yaşanan değişimin tüm öğretmenleri tarafından pekiştirilmesi sağlanacaktır.

Öğretmenler gibi, Kısmi Zamanlı Eğitimcilerin de eğitim verdiklerine dair sertifikalandırılması, eğitimcilerin kendilerini daha değerli hissetmelerini sağlamak ve alınan tatmini artırmak açısından düşünülebilir. Zaman zaman kalabalık gruplarla yoğun emek harcayarak verdikleri emeğin ve kendini geliştirme çabalarının onayı ve takdir gördüğünü hissetmeleri açısından eğitimcilerin de sertifikaya hak kazanması değerlendirilmelidir.

Çalışma kapsamında ölçülmesi de projenin öğrenciler ve hatta veliler üzerindeki etkisinin de oldukça yüksek olduğu düşünülmektedir. Niteliksel veriler üzerinden öğrencilerin özellikle pozitif yaklaşımlarının arttığı, öz değer ve iletişim kurma konusunda kendilerini geliştirdikleri ve pek çok örnekte sınıf ortamının değiştiği anlaşılmaktadır. Öğrencilerin de dahil edildiği bir etki analizi çalışmasının yapılması bu eğitimler için önemli bir gelişim alanı olarak ortaya çıkmaktadır.

B. Giriş ve Arka Plan

Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı Projesi Etki Analizi çalışmasının amacı, Öğretmen Akademisi Vakfı (ÖRAV) tarafından yürütülen Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı projesinin 2023 Ekim-2024 Şubat döneminde yarattığı sosyal etkiyi, "Yatırımın Sosyal Getirisi" (Social Return on Investment-SROI) metodolojisini kullanarak ölçmek ve çalışmanın bulguları ışığında yorumlar getirmektir. Çalışmanın yöntem ve sonuçlarına detaylı olarak yer veren bu rapor, S360 tarafından hazırlanmıştır.

a. Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı Hakkında

2021 yılında başlayan Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı Projesi, öğretmenlerin ve öğrencilerin bilimsel olarak "mutluluk" kavramını ve unsurlarını anlamalarını, eğitim ve diğer etkinliklerle iyi olma durumlarını güçlendirmelerini ve hayat boyu sürdürebilecekleri gerçekçi ve olumlu düşünme alışkanlıkları edinmelerini amaçlamaktadır. Bu şekilde, program boyunca yüksek mutluluk tutumlarına sahip bireylerin deneyimleyeceği etkileşimler ve çalışmalar aracılığıyla toplumsal etkileşimin artması ve genel iyi olma durumunun yükselmesi beklenmektedir. Program çevrim içi olarak altı gün sürmekte ve daha sonrasında öğretmenlerle sınıflarında gönüllü olarak uygulama yapabilmeleri için içerikler paylaşılmaktadır. Ayrıca, program öğretmenlere, gönüllü mentorluk desteği ve meslek hayatları boyunca kullanabilecekleri birçok araç, etkinlik ve yöntemi deneyimleme fırsatı sunmaktadır.

Eğitim programı kapsamında, Mutluluk ve PERMA Modeli Kavramsal Bilgiler, Olumlu Duygular ve Sosyal Duygusal Öğrenme Kontrol Listesi, Pozitif Psikoloji kapsamında PERMA Modeli Bileşenleri, Eğitimde Pozitif Psikoloji Uygulamaları Kapsamında 6 Evrensel Değer ve 24 Karakter Özelliği, Eğitimde Sosyal ve Duygusal Öğrenme ile Karakter Güçleri İlişkisi ve Sınıf İçi Uygulama Örnekleri ve Kişisel Hedef Planı olmak üzere 6 konu başlığı ele alınmaktadır.

2023 Ekim-2024 Şubat döneminde Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı Projesi kapsamında 9 Kısmi Zamanlı Eğitimci eğitim vermiş olup proje ile 2.257 öğretmene ulaşılmıştır.

Yatırımın Sosyal Getirisi (Social Return on Investment, SROI) Metodolojisi

i. SROI Nedir?

Bu çalışma kapsamında uygulanan Yatırımın Sosyal Getirisi (SROI) metodolojisi, sosyal temelli projelerin yarattığı sosyal değer hesaplanması için oluşturulmuş bir yöntemdir. Projelerin faydasının hesaplanmasına ekonomik olduğu gibi sosyal ve çevresel fayda ve maliyetleri de dâhil ederek, toplumdaki eşitsizliği ve çevresel bozulmayı azaltmayı ve refah seviyesini arttırmayı hedefler. SROI yöntemi ile değişim, bu değişimi yaşayan ya da ona etki eden paydaşları kapsayacak şekilde hesaplanır. SROI analizinde, saha çalışmaları ile paydaşlar üzerinde yaratılan sosyal değişimi anlamak hedeflenir ve bu değişimin, finansal değerler kullanılarak yansıtılması yolu ile değişimin hikayesi anlatılmaya çalışılır.

Bu sayede, sosyal kazanım ve maliyetleri yansıtacak bir oranın hesaplanması mümkün olur. Örnek vermek gerekirse, 2:1 oranında bir etki, 1 birimlik yatırımın, 2 birimlik sosyal değer yaratabildiğini dile getirmektedir.

SROI, bir proje başına ya da etkinlik başına hesaplanabildiği gibi, bir kuruluşun tüm çalışmalarını kapsayacak şekilde de hesaplanabilir. Kuruluşun yarattığı toplam sosyal değeri hesaplarken de analiz etkinlik/proje bazında gerçekleştirilip, sonradan tüm etkiler toplanır. Dolayısıyla, bu gibi bir durumda, kümülatif etkinin elde edilebilmesi için, ele alınan projelerin ya da etkinliklerin birbiriyle uyumlu bir biçimde değerlendirilmesi önem taşır.

ii. SROI Metodolojisinin Aşamaları

SROI yöntemi, altı aşamada tamamlanır.

Kapsamın, Paydaşların ve Faydalanıcıların Belirlenmesi

Kapsamın belirlenmesi, SROI analizinin sınırlarını net bir şekilde belirlemek açısından önemlidir. Bu aşama, önerilen analizin uygulanabilirliğini göstermeye yardımcı olur. Değerlendirme kapsamında ele alınmakta olan projenin ne kadar süreli bir zaman diliminin inceleneceği ve bu incelemenin hangi detayda yapılacağı, projenin bu aşamasında belirlenen önemli unsurlardır.

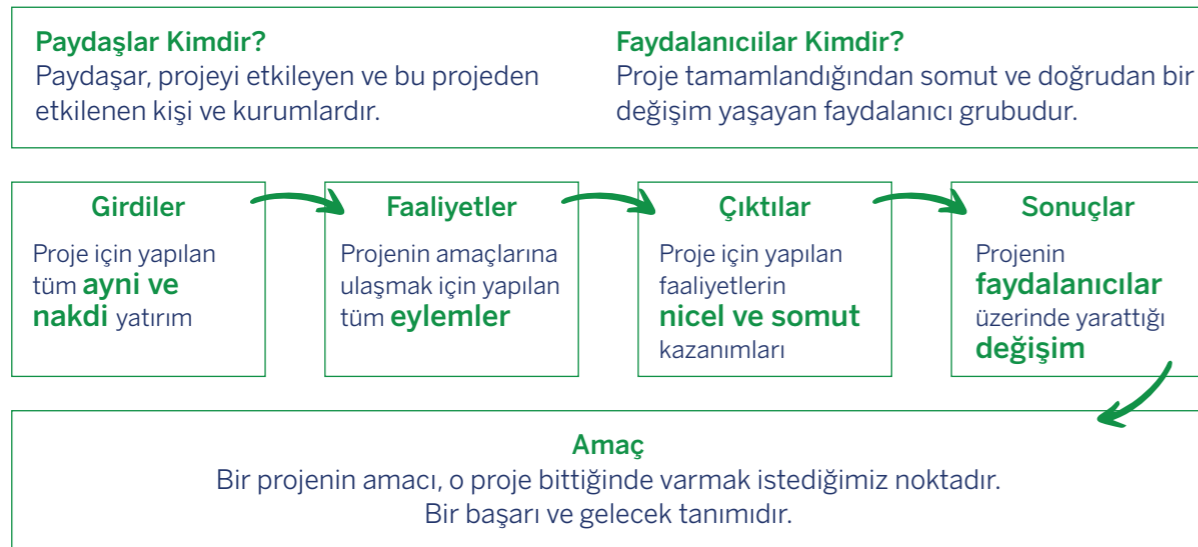
Kapsamın belirlenmesinin ardından, projenin paydaşları belirlenir. Paydaşlar, yapılan çalışmayı etkileyen ve bu çalışmanın sonucundan olumlu ya da olumsuz bir şekilde etkilenen tüm kişi ve kuruluşlar olarak tanımlanır. Bu çerçevede önemli olan nokta, analize yalnızca proje sebebiyle "en çok etkilenen" paydaşların dahil edilmesidir. Projeden "en çok etkilenen" paydaşlar ise "projenin faydalanıcıları" olarak adlandırılmaktadır.

Son adım ise tüm paydaşlardan çalışma ile ilgili bilgi toplanarak paydaşların analize dahil edilmesidir.

Değişim Teorisinin Oluşturulması

Değişim teorisi, bir kuruluşun ya da kuruluşun uyguladığı belirli bir proje veya programın, amaç ve hedeflerini ve değişimin hangi yol ile yaratıldığını ortaya koymayı hedefler. Değişim teorisi yolu ile bir projenin girdileri (aynı ve nakdi), çıktıları, sonuçları ve bunların birbiri ile olan ilişkisini gösteren bir etki haritası hazırlanmaktadır.

Değişim Teorisi Haritası

Değişim teorisi ayrıca, çalışma için yapılan etkinlikleri ve uzun vadeli hedefleri birbiriyle ilişkilendirerek daha iyi bir planlama ve değerlendirme yapmayı sağlar. Bu sebepten, değişim teorisi SROI analizi için temel bir aşamadır.

Etki Saha Çalışmasının Gerçekleştirilmesi

Değişim teorisinin oluşturulmasının ardından, değişim teorisinde yer verilen sonuçların sayısallaştırılabilmesi için sahadan bilgi ve veri toplanmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Sahadan toplanan bilgi, etkinin ölçülmek istendiği projenin kilit paydaşları ile yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilmesini, ihtiyaç duyulduğu takdirde odak grup toplantılarının düzenlenmesini ve projenin temel faydalanıcıları üzerinde yaratılan değişimi anlamak amacıyla kapsamlı bir anket çalışması gerçekleştirilmesini kapsamaktadır.

Sonuçların Sayısallaştırılması ve Etkinin Belirlenmesi

Bu aşamada, saha çalışması esnasında toplanan verilerin bir araya getirilmesi ve elde edilen değişime finansal bir değer biçilmesi amaçlanır. Toplanan verilere ve sonuçlara finansal değer biçilmesinin ardından, bu proje olmasaydı da başka şekillerde "zaten" gerçekleşecek olan etkiler sonuçtan düşülür, böylelikle çalışmanın sonucu ile ilgili abartılı iddialarda bulunma riski de azaltılmış olur. Sonuç metrikleri (göstergeler) sonucun gerçekleştiğini gösterebilmek için toplanır ve incelenir. Metrikler süreç içinde iterasyona tabi tutulur. Bu metriklere bir değer verilerek önemleri incelenir.

SROI Oranının Hesaplanması

Sonuçlar (Değişimin belirlenmesi)					
Metrikler	Kaynak	Miktar	Örnekleme	Değişime finansal değer biçme	Parasal cinsten değer
Nasıl ölçeriz?	Bilgiye nereden ulaştık?	Ne kadar değişim oldu?	Kaç kişiye ulaşıldı?	Değişime değer biçmek için nasıl bir finansal değer kullanmalıyız?	Değişimin değeri ne kadardır (TL)?

Deadweight & Attribution	Etki	Sosyal Getirinin Hesaplanması				
Proje olmasaydı bu etkinin ne kadarı yaratılıyor olurdu? Yaratılan etkiden ne kadarı proje sayesinde oldu?	Yaratılan etkinin finansal değeri - hesaplanan deadweight değeri = Etki	Enflasyon değeri	%10,2			
		Yıl 1	Yıl 2	Yıl 3	Yıl 4	Yıl 5
		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Toplam 0,00					

Bu aşamada önceki aşamalarda toplanan finansal bilgilerin özetlenmesi amaçlanır. Tüm nitel, nicel ve finansal bilgiler toplandıktan sonra, bu değer proje girdilerine bölünür. Böylelikle 1 TL'lik yatırım başına ne kadar sosyal etki yaratıldığı hesaplanmış olur. Özetle, SROI, yaratılan sosyal değer in hesaplanan parasal karşılığının, yapılan yatırıma olan oranıdır.

$$SROI = \frac{\text{Yatırılan değer (TL)}}{\text{Yapılan yatırım (TL)}}$$

SROI verisinin tek başına bir oran olarak değerlendirilmesindenense, bir stratejik planlama aracı olarak kullanılması ve hedef belirlemede ve yıllar arasındaki değişimleri ölçmekte bir referans noktası olarak değerlendirilmesi daha doğrudur.

Sonuçların Raporlanması

Son aşama ise analiz sonuçlarının raporlanması ve tercihen sonuçların proje paydaşları ile paylaşılmasıdır. Analiz sonuçları, öncelikle projenin ilerideki yıllarının planlanabilmesi ve ihtiyaç duyulan değişikliklerin yapılabilmesi açısından son derece önemlidir. Sonuçlar bize, proje çerçevesinde hangi paydaşlar üzerinde ne gibi etkilerin yaratıldığı ve projenin bu şekilde devam edip etmeyeceğini, bazı paydaşlara daha fazla yatırım yapılıp yapılmayacağını, proje tasarımında bazı değişikliklerin yapılması gerekip gerekmediğini ya da projenin hedefleri doğrultusunda ilerleyip ilerlemediğini söyleyebilmektedir.

iii. SROI İlkeleri

SROI yönteminin gerçekleştirilmesi esnasında öne çıkan ve dikkat edilmesi gereken hususlar SROI yönteminin yedi ilkesi olarak tanımlanmıştır. Bu ilkeler yöntemin uygulanması esnasında bir kılavuz niteliği taşımakta ve analiz sonuçlarının güvenilir olduğunun kontrol edilmesi noktasında da yol gösterici olmaktadır.

SROI Metodolojisinin yedi ilkesi aşağıdaki gibidir:

1. Paydaşları analize dâhil edin.
2. Proje paydaşları için neyin değiştiğini anlamaya çalışın.
3. Yalnızca proje açısından "önemli" olan şeylerin değerini hesaplayın.
4. Sadece "öncelikli" konuları hesaplamalarınıza katın.
5. Değerleri abartmayın.
6. Şeffaf olun.
7. Sonuçlarınızı doğrulayın.

C. Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı Projesi'nin Sosyal Etkisinin Değerlendirilmesi

a. Kapsam ve Paydaşların Seçimi

Bu çalışma kapsamında, Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı Projesi kapsamında 2023 Ekim-2024 Şubat döneminde gerçekleştirilen faaliyetler değerlendirilerek sosyal etki analizi kapsamına bu dönemde verilen eğitimler ve çalışmalar dahil edilmiştir.

ÖRAV ve S360, sosyal etki değerlendirmesi çalışmasına dahil edilecek paydaşlara ortaklaşa karar vermiştir. Bu doğrultuda Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı Projesi kapsamında gerçekleştirilen tüm eğitim ve faaliyetler değerlendirilmiş ve bu eğitim ve faaliyetlerin paydaşlarında ne gibi etkiler yarattığı tartışılmıştır. Nihayetinde, aşağıdaki tabloda nedenleriyle birlikte detaylı bir şekilde belirtildiği üzere hangi paydaşların analize dahil edileceği açıklanmıştır.

Paydaşlar	Durum	Açıklama
2023 Ekim-2024 Şubat döneminde Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı eğitimlerine katılan öğretmenler	Dahil edildi	Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı eğitimlerinin temel amaçları eğitimde pozitif psikoloji yaklaşımıyla öğretmenlerin bilimsel olarak "mutluluk" kavramını ve bileşenlerini tanımları, iyi olma hallerini güçlendirmeleri, gerçekçi ve iyimser düşünme alışkanlıklarını geliştirmeleri ve yaratılan etkinin öğretmenler aracılığıyla öğrenciler ve veliler gibi diğer gruplara da ulaşmasıdır. Bu nedenle öğretmenler birincil faydalancılar olarak analize dahil edilmiştir.
2023 Ekim-2024 Şubat döneminde Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı eğitimlerini veren Kısmi Zamanlı Eğitimciler	Dahil edildi	Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı eğitimlerini gerçekleştiren Kısmi Zamanlı Eğitimciler, projenin kilit paydaşı olarak değerlendirilmektedir. Eğitim vermeden önce aldıkları eğitici eğitimi ve eğitim verdikleri süreçte kazandıkları deneyimlerden dolayı analize dahil edilmiştir.
Öğrenciler	Dahil edilmedi	Öğretmenlerin eğitimlerde öğrendiklerini sınıflarında uygulamalarının gönüllülük esasına dayalı olmasından dolayı kimlerin uygulamaları yaptığı ve ne kadar öğrenciye ulaşıldığı bilinmemektedir. Bu sebeple, kitleye ulaşmada yaşanabilecek zorluklardan dolayı öğrenciler analize dahil edilmemiştir.

b. Değişim Teorisi

Değişim Teorisi, bir kuruluşun ya da kuruluşun uyguladığı belirli bir proje veya programın, amaç ve hedeflerini ve değişimin hangi yol ile yaratıldığını ortaya koymayı hedeflemektedir. Bu çerçevede mevzu bahis programın girdileri (aynı ve nakdi), çıktıları, sonuçları ve bunların birbiri ile olan ilişkisini gösteren bir etki haritası (ya da değişim teorisi) hazırlanmaktadır.

- Girdiler, paydaşların çalışmanın gerçekleşebilmesi için yaptıkları katkıdır.
- Çıktılar, çalışmanın nicel özetini verir.
- Sonuçlar ise, paydaşlar için çalışmanın sonucunda oluşan değişimdir.

Değişim teorisi ayrıca, çalışma için yaratılan etkiyi ve uzun vadeli hedefleri birbiriyle ilişkilendirerek daha iyi bir planlama ve değerlendirme yapılabilmesine olanak sağlar. Bu sebeple, değişim teorisi sosyal etki analizi için temel bir aşamadır.

Faydalanıcılar	Faaliyetler	Çıktılar
Öğretmenler	<ul style="list-style-type: none"> - Eğitim programı kapsamında pozitif psikolojiye merkeze alan eğitim alınması	<ul style="list-style-type: none"> - 2023 Ekim-2024 Şubat döneminde Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı eğitimlerine katılan 2.257 öğretmen - Eğitimlerde öğrenilen bilgilerin ve uygulamaların sınıflarda gönüllü olarak öğrencilerle gerçekleştirilmesi
Kısmi Zamanlı Eğitimciler	<ul style="list-style-type: none"> - Eğitimci eğitimi alınması - Eğitim programı kapsamında pozitif psikolojiye merkeze alan eğitim verilmesi	<ul style="list-style-type: none"> - 2023 Ekim-2024 Şubat döneminde Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı eğitimlerini veren 9 Kısmi Zamanlı Eğitimci - Eğitimlerde aktarılan bilgilerin ve uygulamaların sınıflarda gönüllü olarak öğrencilerle gerçekleştirilmesi - Gönüllü olarak öğretmenlere mentorluk desteği verilmesi

Aşağıda, Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı Projesi'nin analizi kapsamında değerlendirilen aralıktaki faaliyetleri için hazırlanan değişim teorileri paylaşılmaktadır:

Öğretmenler

	Kısa Vade (KKMS Projesi'ne katıldıktan hemen sonra)	Orta Vade (KKMS Projesi'ne katıldıktan sonra 1 ay içerisinde)	Uzun Vade (KKMS Projesi'ne katıldıktan 1 ay ve sonrast)
Mesleki farkındalık ve gelişim	Öğretmenlerin PERMA modelinin 5 bileşeni, pozitif psikolojiyi merkeze alan uygulamalar ve farkındalık pratikleri konusunda fikir edinmeleri	Daha pozitif bir sınıf ortamı yaratmak adına gelişim göstermesi alanlarının tespit edilmesi ve buna yönelik uygulamaların gerçekleştirilmesi	Öğretmenlerin yaptığı yeni, mutluluk odaklı uygulamalarla ve öğrenci odaklı eğitim metotlarının benimsenmesiyle mesleki gelişim göstermesi
	Öğretmenlerin süreç içerisinde kendi yaklaşımlarını ve sınıf ortamlarını bir değerlendirmeden geçirmesi		Eğitimde pozitif psikolojinin önemine dair farkındalık artışı
Mesleki motivasyon & öz yeterlilik	Öğretmenlerin ek sorumluluk alarak KKMS eğitimi tamamlaması, sertifika almaya hak kazanması, eğitimden öğrendiklerini sınıfa yansıtmaya başlaması	Öğretmenlerin öğrencilerden, velilerden ve çevrelerinden aldıkları olumlu geribildirimler sonucu fayda yarattıklarını hissetmeleri	Öğretmenlerin mesleklerine daha olumlu bakması
			Öğrencilere yönelik farklı eğitim metotları kullanma ve uygulamalar gerçekleştirme konusunda motivasyon artışı
İlişki kurma becerileri & network	Öğretmenlerin öğrencileriyle iletişimlerini artıracak uygulamalar ve yaklaşımlar öğrenmesi	Öğretmenlerin öğrencileriyle iletişiminin artması	Öğretmen - öğrenci iletişiminin kuvvetlenmesi
	Benzer motivasyonlarla projeye katılan öğretmenlerle etkileşim kurulması	Öğretmenlerin birbirleriyle deneyim paylaşımında bulunması	Öğretmenlerin KKMS pratiklerini uygulayan farklı öğretmenlerle destekleyici ilişkiler geliştirmeleri
İyi olma hali	Öğretmenlerin program süreci içinde iyi olma hallerini artıracak ve duygu durumlarını yönetmeye yarayacak içeriklere erişim sağlaması	Kişisel ve profesyonel hayatta yapılan uygulamalarla sosyal ve duygusal becerilerde gelişim	Öğretmenlerin duygu durumlarını daha iyi yönetebilmeleriyle birlikte kendilerini değerli hissetme ve iyi olma hallerinde artış
		"Mutlu olma" halinin bir sonuçtan ziyade bilinçli pratiklerle deneyimlenen bir süreç olarak benimsenmesi	Geleceğe daha olumlu bakma, öğretmenlerin kendilerine ve çevrelerine karşı daha pozitif yaklaşımları

Aşağıda, Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı Projesi'nin analizi kapsamında değerlendirilen aralıktaki faaliyetleri için hazırlanan değişim teorileri paylaşılmaktadır:

Kısmi Zamanlı Eğitimciler

	Kısa Vade (KKMS Projesi'ne katıldıktan hemen sonra)	Orta Vade (KKMS Projesi'ne katıldıktan sonra 1 ay içerisinde)	Uzun Vade (KKMS Projesi'ne katıldıktan 1 ay ve sonrast)
Mesleki farkındalık ve gelişim	Pozitif psikoloji kapsamında PERMA modelinin 5 bileşeninin, yeni eğitim metotlarının katılımcılara aktarılması	Konuyla ilgili aktarımları geliştirmek adına ek araştırmalar yapılması	Eğitimde pozitif psikolojinin önemine dair farkındalık artışı
	KZE'lerin öğretmenleri eğitim boyunca öğrencilerle çeşitli uygulamalar hayata geçirmeleri için yönlendirmesi, program öğretilerini kendi sınıflarında birseysel boyutta da uygulamaları	Ugulamaların etkilerinin gözlemlenmesi	Eğitimde pozitif yaklaşımların benimsenmesiyle mesleki farkındalığın ve gelişimin artması
Yetişkin eğitimi becerilerinin artışı	Süreç boyunca öğretmenlerle iletişimin yönetilmesi, araştırmalar yapılması ve talep edildiğinde geri bildirim sağlanması	Öğretmenlerle sürecin başarılı bir şekilde yönetilmesi	Yetişkin eğitimi konusunda becerilerin gelişmesi
Mesleki motivasyon & öz yeterlilik	KZE'lerin KKMS projesinde yer alarak sivil toplum içerisinde gönüllü bir çalışma yürütmesi	KZE'lerin yarattığı kişisel ve toplumsal faydayı fark etmesi	KZE'lerin mesleki doyum ve motivasyonunun artması
			KZE'lerin kendilerine güvenlerinde ve yapabilirlik hislerinde artış
Destekleyici ilişkiler & network	Diğer KZE'ler ve öğretmenlerle birlikte çalışılması	Meslektaşlarla etkileşimde ve deneyim paylaşımında artış	Deneyim paylaşımı ve birbirinden öğrenmede artış
İyi olma hali	KZE'lerin program süreci içinde iyi olma hallerini artıracak ve duygu durumlarını yönetmeye yarayacak içeriklere erişim sağlaması	Kişisel ve profesyonel hayatta yapılan uygulamalarla sosyal ve duygusal becerilerde gelişim	KZE'lerin duygu durumlarını daha iyi yönetebilmeleriyle birlikte iyi olma hallerinde artış
		"Mutlu olma" halinin bir sonuçtan ziyade bilinçli pratiklerle deneyimlenen bir süreç olarak benimsenmesi	Geleceğe daha olumlu bakma, KZE'lerin çevrelerine ve kendilerine karşı daha olumlu yaklaşması

c. Veri Toplama ve Bulgular

i. Odak Grup Görüşmeleri ve Bire Bir Görüşmeler

Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı projesinin etkisini ölçmek amacıyla yapılan çalışmalarda 2023 Ekim-2024 Şubat döneminde eğitimlere **katılan 5 öğretmen ve eğitim veren 6 Kısmi Zamanlı Eğitimci** olmak üzere toplam **11 kişiyle 4 adet görüşme** gerçekleştirilmiştir.

Yapılan görüşmelerde amaç, belirlenen faydalanıcı grubu üzerindeki değişimi ve sosyal etkiyi doğrudan gözlemlemektir. Odak grup görüşmelerinin ana ekseninde paydaşların bu programa nasıl dahil olduğuyla ilgili soruların yanı sıra onlara göre bu programın yarattığı kazanımlar ve varsa olumsuz ve/veya gelişime açık yönlerine yönelik sorular bulunmaktadır. Odak grup tartışmasının ardından çıktılarının analiz edilmesiyle gerçekleştirilen çalışma, anket yoluyla elde edilen nicel veriyi destekleyecek nitel veri toplamak açısından oldukça önemlidir. Yapılan görüşmelerin analizi sonucunda katılımcılarda, anket aracılığıyla araştırılan değişimin ötesinde ne gibi değişimler yaşandığı değerlendirilmiş, bununla birlikte katılımcıların edindikleri deneyimleri ve yaşadıkları değişimi kendi sözcükleriyle ifade etmesine olanak sağlanmıştır.

1. Öğretmenler

7 Aralık 2023 tarihinde ÖRAV Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı eğitimlerine katılan 2 kişi ile odak grup görüşmesi düzenlenmiştir. Ardından, 13 Aralık 2023 tarihinde 2 kişi ile, son olarak 14 Aralık 2023 tarihinde ise 1 kişi ile telefon üzerinden yapılan görüşmelerle toplam 5 öğretmenle görüşme gerçekleştirilmiştir. Görüşmelere katılan öğretmenler Nevşehir, Muğla ve Adıyaman illerindedir. Görüşmelerde eğitimlerin içeriği, deneyimler, yaratılan etki ve programın gelişim alanlarına dair konuşulmuştur.

Öğretmenlerle gerçekleştirilen görüşmelere ek olarak Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı eğitimlerini gerçekleştiren Kısmi Zamanlı Eğitimciler ile gerçekleştirilen görüşmelerde eğitimlerin kendilerindeki değişimin ötesinde katılımcılardaki değişimlere dair de görüşleri alınmıştır. Yapılan görüşmelerin analizi sonucu öne çıkan konular aşağıdaki başlıklar altında incelenmiştir. Katılımcıların görüşlerinin doğrudan alıntılı olduğu kısımlar italik olarak paylaşılmıştır.

Mesleki farkındalık ve gelişim

Öğretmenler, eğitimlerden elde ettikleri bilgileri kişisel yaşamlarında ve mesleklerinde öğrencileriyle etkili bir şekilde uygulayabildiklerini sıkça ifade etmişlerdir. Öğretmenler, eğitimde öğrendiklerini sınıflarına uyarlayarak veya sınıflarına uygun farklı öğretim metotları deneyerek kullandıklarını aktarmışlardır.

Mutluluk herkes için bilinen bir kavram olsa da katılımcılar eğitim sayesinde önceden aşına oldukları kavramları veya zaten kullandıkları yöntemleri daha bilinçli bir şekilde kullandıklarını, bu kavramları eğitimde nasıl uygulamaya geçirebileceklerini öğrendiklerini belirtmişlerdir. Eğitimin sınıflarda daha sabırlı olma ve sınıfları yönetme konusunda yardımcı olduğu ve öğrencilerin olumlu davranışlarına daha fazla odaklanmayı sağladığı vurgulanmıştır. Sonuç olarak öğretmenler yeni, mutluluk odaklı uygulamalarla ve öğrenci odaklı eğitim metotları benimseyerek mesleki anlamda gelişim sağlamış ve eğitimde pozitif psikolojinin önemine dair farkındalık artışı yaşamışlardır. Öğretmenler kendilerindeki bu gelişimden çocukların da olumlu etkilendiğini, derslerde daha aktif ve rahat olduklarını ve kendilerine güvenlerinde artış gözlemlediklerini aktarmışlardır.

- "Kişisel gelişimle ilgileniyorum, eğitimde gördüklerimiz çok duymadığım kavramlar değildi ama sınıf ortamına uygulamak bir farkındalık yarattı bence."
- "Ne yapmam ve yapmamam gerektiğini fark ettim. Sınıfımda çocuklarla ve kişisel hayatımda uygulayabiliyorum."
- "Birçoğumu yapıyorum PERMA modelinin. Bunu çocuklarımı desteklemek için kullanıyorum. Pasif kalanları da ben grupların içine ekliyorum. Artık daha bilinçli uyguluyorum. Farkındalığım arttı bu pozitif gelişmeleri desteklemeye çalışırken."
- "Eğitim ders planı hazırlamamda, sınıfta ne yapacağıma karar vermemde, her şeyde etkili oldu. Bir hafta boyunca koskoca bir eğitim alıyorsunuz. Oradaki bir cümle, bir kelime derslerde sizin çıkış noktanız olabiliyor."
- "Çocuklarıma karşı daha sabırlı ve empatik davranmayı deniyorum. Daha aktif ve daha rahat hareket ettiklerini gözlemliyorum. Fayda sağladı çocuklara."
- "Tabii bir fark oluyor eğitimden sonra. Örneğin, öğrencilerin olumlu duygularını ön plana çıkarmak çok önemli. Mesela basit bir şey yapıyor çocuk, aslında övgüye ihtiyaçları var, övülecek bir şeylerini bulduğumda diğerleri de fark ediyor onu. Fark edilince onların da kendilerine güvenleri geliyor. Bir öğretmen olarak ona çok dikkat ediyorum."
- "Eğitimin amacı pozitif psikolojinin, PERMA bileşenleri içinde öğretmenlerin kendileriyle ilgili farkındalıklara varmaları ve bunu öğrencilere ve sonrasında da velilere aktarması." – Kısmi Zamanlı Eğitimci
- "Öğretmenlerin kişisel ve mesleki gelişimini destekler nitelikte bir eğitim." – Kısmi Zamanlı Eğitimci

Mesleki motivasyon ve öz yeterlilik

Eğitimlerin, katılımcıların mesleki motivasyonlarının artmasına katkıda bulunduğu anlaşılmaktadır. Katılımcılar sınıfta farklı yöntemler denemeye ve sınıfta deneyebilecekleri farklı yöntemleri araştırmaya dair isteklerinin ve cesaretlerinin arttığını ifade etmiştir. Eğitimin, özellikle daha zor koşullarda öğretmenlik yapan ve mesleki anlamda yıpranmışlık hissi yaşayan katılımcılara moral sağlayarak mesleklerine olan inançlarını tazelemelerine ve mesleklerine daha olumlu bakmalarına katkıda bulunduğu ifade edilmiştir. Öğretmenler, yaptıkları uygulamaların olumlu sonuçlarını gözlemledikçe ve öğrencilerden ve velilerden aldıkları olumlu geri bildirimler sayesinde öğrencilerine fayda sağladıklarını hissederek mesleki anlamda öz yeterlilik hislerinin arttığını ifade etmişlerdir.

- "Deprem bölgesi olduğu için sıkıntılarımız biraz fazla. Eğitimden sonra farklı neler yapabilirim diye düşündüm, beni kendime getirdi."
- "Öğrendiklerimi uyguladım, öğrencilerimden de çok önemli ve güzel geri dönüşler aldım."
- "Güçlü yönlerimizle ilgili kişilik analizi yapılmıştı. Bunu öğrencilerimle de denemek isterim. Velilerimle de denemek isterim."
- "Meditasyon gibi bir şey yapmıştık. Öğrencilerimle bunu uygulayabilirim diye düşündüm. Bende bir kapı açtığını düşünüyorum özetle."
- "Velilerden bol hayır duası alıyorum çünkü başarının düşük, okumamış gençlerin çok, erken yaşta evliliklerin yaygın olduğu bir ilçede çalışıyorum. Mesela veliler bir anda çocukların resim yapabildiğini gördüler. Hem sergimize hem haftanın ressamı uygulamasına olumlu dönüş alıyorum. Benim ne amaçla yaptığımdan haberdar değil ama çok mutlular."
- "Mesleğimde bir uygulama yaparken bu olmadıysa başka bir şey olur demeye başladım."
- "Projenin ilk başları pandemide sınıf öğretmenlerinin çok zorlandıkları bir döneme denk gelmişti. Dolayısıyla bunun o zaman yapılabilecek en iyi projelerden biri olduğunu düşünmüştüm ki öyle de oldu." – Kısmi Zamanlı Eğitimci
- "Sertifika var. Özgeçmişe ekleniyor. Katılımcılar onore oluyor. Kariyerlerinin ileriki adımlarında da faydalı oluyor bu sertifika." – Kısmi Zamanlı Eğitimci

İlişki kurma becerileri ve network

Öğretmenler, eğitimlerde diğer meslektaşlarıyla etkileşimde bulunma ve deneyimlerini paylaşma fırsatı yakalamıştır. Eğitimlerin, kendilerini geliştirmeye istekli diğer öğretmenlerle etkileşime geçme ve paylaşımında bulunma imkânı sağlayarak kendi okullarında mesleki anlamda yalnızlık hissi yaşayan öğretmenlere destek olduğu ve bu hislerin azalmasına katkıda bulunduğu öğretmenlerce ifade edilmiştir. Meslektaşlarıyla kurdukları etkileşimin yanı sıra öğretmenler, program boyunca ve sonrasında öğrencileriyle olan iletişimlerinin kuvvetlendiğini, öğrencilerini daha fazla konuşmaya teşvik ettiklerini ve daha dikkatli dinlediklerini ifade etmişlerdir.

- "Eğitimlerde kendimi yalnız hissetmiyorum, hala idealist olan insanları görüyorum bana o anlamda çok iyi geliyor."
- "Etkinlikte odalar açıp birkaç kez grup çalışması yaptık. Diğer öğretmen arkadaşlarla birlikte beyin fırtınası yapma fırsatımız oldu. Çok güzel bilgi paylaşımları oldu. Sorularımızı da sorabildik, iş birliği güzeldi."
- "Eskiden serttim, gülümsemezdim. Öğrencilerle sert mizacımdan pek etkileşimim olmuyordu. Onlar gruplar halinde oturup konuşuyorlardı, ben de dersimi anlatıp çıkıyordum. Şimdi güler yüzlü, ilgili, alakalıyım."
- "Daha sakin bir şekilde öğrencilerimi konuşmaya teşvik etmeye çalışıyorum. İstedikleri olamayacaksa nedenini anlatarak konuşmaya çalışıyorum. Çocuklarımı daha çok dinliyorum. Hem hal ve tavırlarına dikkat ediyorum hem de söylediklerine."
- "Eskiden kontrolcü bir öğretmenimdim. Şimdi çocuklar daha özgüvenli; konuşmak istediklerinde bana daha rahat bir şekilde soru sorabiliyorlar. Daha rahat iletişim kuruyorlar benimle."
- "Eğitimlerden sonra katılımcılar arasında etkileşim oluyor. Çalma listemiz var. Bu paylaşılıyor. Farklı şehirlerden katılanlar tanışmış, aynı şehirden katılanlar da yüz yüze görüşmüştü bir eğitimden sonra." – Kısmi Zamanlı Eğitimci
- "'İyi ki' günlüğü tutulmasını istemiştik. Bunu hem öğretmenin hem de öğrencilerin, tüm sınıfın uyguladığını görüyorum. İyi ki birbirine destek veren meslektaşların arasındayım diye bir paylaşım ile karşılaştım." – Kısmi Zamanlı Eğitimci

İyi olma hali

Öğretmenler, genel olarak mesleki farkındalıklarını artırmak ve gelişimlerini ilerletmekle kalmayıp, aynı zamanda duygusal farkındalıklarını artırmış ve daha olumlu bir yaşam tarzını benimsemekte de ilerleme kaydetmişlerdir. Katılımcılar, eğitimlerle birlikte iyi olma hallerini artıracak ve çevreleriyle daha pozitif bir şekilde etkileşime geçebilecekleri bakış açıları ve tutumlar edinmiştir. Katılımcıların, mutluluğun öğrenilebilir olduğuna, anı kaçırmamanın, kendileriyle kalmanın önemine dair farkındalıkları artmıştır. Ayrıca, katılımcılar kendi ihtiyaçlarını ertelememe, öz bakımını önemseme gibi tutumlar ve daha esnek, pozitif ve ödüllendirici yaklaşımlar edinmeye çalıştıklarını ifade etmişlerdir. Bu anlamda eğitimler öğretmenlerin de doğrudan kişisel hayatlarında uygulayabileceği bir içerik sunmuştur.

- "Mutluluk öğrenilecek bir şey değildi benim için, çünkü benim için değiştirilebilecek bir şey değildi. İçinde varsa vardır diye düşünüyordum. Programdan sonra mutluluğun öğrenilebileceğini ve çocukların da öğrenmesine yardımcı olabileceğimizi öğrendim."
- "Eğitimin temel amacı mutluluğun önemini anlatmaktı. Tamamı mutluluk üzerineydi. Ben de pozitif bir insanım aslında. Biraz bildiğim ve uyguladığım şeylerdi ama çağımızın hastalığı depresyonun ilacı gibiydi."
- "Ben bir sürü şeyi aynı anda düşündüğümü ve anı kaçırdığımı fark ettim. Bu da mutsuz olmama sebep oluyordu. Artık yavaşlamaya çalışıyorum. Mesela öğle arasında normalde hiç boş kalmazdım, artık 10 dakika da olsa kendimle kalmaya çalışıyorum."
- "Mutluluğun öğrenilebilir bir şey olduğunu öğrendim. Bunu nasıl öğretebilirim ve nasıl öğrenebilirim diye merak ettim."
- "Hep ertelerdim, serttim, gülümsemezdim. Eğitimden sonra 'sen üç kelimedden fazla konuşmazdın, gülmezdin ne oldu sana' diyorlar. Eskiden kendime bir şeyler almazdım, sevdiğim şeyleri yapmazdım, artık ertelediğim her şeyi yapıyorum. Hobilerim var, yazın onlara zaman ayıracağım. Bu süreçte, kendimi geri plana attığımı fark ettim."
- "Eğitimler bana iyiye odaklanmanın, pozitif olmanın ve pozitive yönelmenin önemini göstermiş oldu."
- "Öğretmenlerin kendilerini ihmal etmemeleri gerektiğini fark etmelerini sağlıyoruz. Sürekli bilinçli bir düşünme ile duyguların kendilerini nasıl etkilediğini düşünüp paylaştıkları ortamlar yaratıyoruz." – Kısmi Zamanlı Eğitimci
- "Mutluluk bir varış noktası olmaktan çıkıp hayatın içine giriyor. Bütün hayata yayılması gerektiğini fark ediyorlar." – Kısmi Zamanlı Eğitimci

Öğretmenlerin Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı'nı geliştirmeye dair görüş ve önerileri:

Öğretmenlerle gerçekleştirilen odak grup görüşmelerinde Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı'nı geliştirmeye dair görüş ve önerileri üzerinde de konuşulmuştur.

- Katılımcılar, öğrenilenleri sınıflarda kullanmaya yönelik uygulamaların yetersiz olabildiğini, farklı kademe ve branş sınıflarında kullanılabilir ya da buralara uyarlanabilecek örnek uygulamaların artırılabilirliğini belirtmiştir.
- Öğretmenler, eğitim materyallerine öğrencileriyle paylaşabilecekleri görsel ve etkileşimli öğelerin eklenmesini ve öğrencilere aktarılacak materyallerin filmlerden, çizgi filmlerden kesitlerle çeşitlendirilmesini önermiştir.
- Katılımcılar, derslerin kayıt altına alınarak daha sonra paylaşılmasının faydalı olacağına belirtmiştir.
- İçeriğin zengin ve ilgi çekici olmasına rağmen senkron eğitimlerin üç saat sürmesinin uzun ve yorucu olması, 10 dakikalık araların dinlenmeye fırsat vermemesi ve eğitimlerin geç saatlere sarkması eğitimin olumsuzlukları arasında sayılmıştır. Bunun için, eğitimlerin, bunlar göz önüne alınarak öğretmenlerin günlük yaşamlarına daha kolay entegre edilebilecek şekilde planlanması önerilmiştir. Ayrıca, eğitimlerin, aldıkları başka hizmet içi eğitimlerle çakışmayacak şekilde planlanması da öneriler arasındadır.
- Son olarak, katılımcılar, benzer eğitimlerin stresin yoğun olduğu, esnaf ya da polis gibi farklı meslek gruplarına da yapılabileceğini önermiştir.

2. Kısmi Zamanlı Eğitimciler

27 Kasım 2023 tarihinde, ÖRAV Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı eğitimlerini gerçekleştiren 6 Kısmi Zamanlı Eğitimci ile odak grup görüşmesi düzenlenmiştir. Katılımcılar görüşmeye İzmir, Erzincan, Mersin ve Gaziantep'ten katılım göstermiştir. Kısmi Zamanlı Eğitimcilerin Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı eğitimi verme deneyimleri farklılaşsa da katılımcılar genel olarak 4-10 arasında eğitim verme tecrübeleri olduğunu aktarmıştır.

Görüşmelerde eğitimlerin içeriği, deneyimler, öğretmenler ve kendileri üzerinde yaratılan etki ve programın gelişim alanlarına dair konuşulmuştur. Yapılan bu görüşmelerin sonucunda öne çıkan konular aşağıdaki başlıklar altında incelenmiştir. Katılımcıların görüşlerinin doğrudan alıntılı olduğu kısımlar italik olarak paylaşılmıştır.

Mesleki farkındalık ve gelişim

Kısmi Zamanlı Eğitimciler, eğitimlerin, öğretmenlere aktaracakları eğitimi sanki birer katılımcı gibi almaları sayesinde hem eğitimlerde hem de kendi sınıflarında kullanabilecekleri yöntemler anlamında mesleki gelişimlerine olumlu katkıları olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca, pozitif psikoloji kapsamında öğrendikleri ve öğrettikleri konular sayesinde eğitimde pozitif psikolojinin önemine dair farkındalık artışı yaşadıklarını belirtmişlerdir. Kısmi Zamanlı Eğitimciler, eğitimler esnasında sorulan sorularla beraber daha düzenli okuma ve araştırma yaptıklarını, bu sayede kendilerini daha fazla geliştirdiklerini ifade etmişlerdir. Dahası katılımcılar, eğitimlerde öğrendiklerini kendi sınıflarında deneyebildiklerini ve bu uygulamaların olumlu sonuçlarını kendi sınıflarında gördüklerini belirtmişlerdir.

- "Sınıf öğretmeni olduğum için birebir kendi sınıfımda uygulayabileceğim ve birebir deneyimleyebileceğim bir şey olması benim için önemliydi. Eğitimde önceliğim buydu; kendi sınıfıma ne taşıyabilirim."
- "Herkes eğitimden geçti. "Sınıf öğretmeni olduğum için birebir kendi sınıfımda uygulayabileceğim ve birebir deneyimleyebileceğim bir şey olması benim için önemliydi. Eğitimde önceliğim buydu; kendi sınıfıma ne taşıyabilirim."
- "Herkes eğitimden geçti. Öğretmenlere aktaracağımız sistemi sanki birer katılımcı gibi aldık. Pozitif psikoloji ile ilgili kaynaklar verildi."
- "Mutlu sandalye diye bir etkinliğimiz var, her hafta bir öğrencinin olumlu özelliklerini ortaya çıkardığımız. Çok etkisi olduğunu görüyorum çocuklarda. Kendi müziklerini oluşturdukları ve birlikte dans ettikleri eğitimler oluyor. Bu eğitim öğretmenin alet çantası olarak tanımlanabilir. Her şeye uygulanabilecek bir envanter kazanıyor katılımcılar ve kendi sınıflarımızda da etkisi kesinlikle görülüyor."
- "Mesleki olarak da bana katkısı oldu, daha düzenli okuma ve öğrenme fırsatım oldu."
- "Yalnızca anlatıcı rolünde kalmayıp kendim de öğrendiklerimi uyguluyorum. Hem öğretmen olarak hem eğitimci olarak hem de ebeveyn olarak kullanıyorum."
- "Kısmen biliyordum ama PERMA bileşenleri benim için daha da derinleşti."
- "Eğitim öncesinde çok bilgim yoktu açıkçası, eğitimle beraber ben de araştırmaya başladım. Eğitimde katılımcılardan farklı sorular geliyor ve bunlar da bizim daha çok öğrenmemize sebep oluyor."

Yetişkin eğitimi becerilerinin artışı

Uzun süredir öğretmen oldukları için öğrencilere eğitim verme konusunda oldukça deneyimli olan Kısmi Zamanlı Eğitimciler, özellikle yetişkinlere eğitim verme deneyimlerinin arttığını ve bu konuda kendilerini geliştirdiklerini ifade etmişlerdir. Eğitimciler, program devam ettikçe programa artan ilgiyle birlikte kalabalık gruplara eğitim verme deneyiminin kendi eğitimcilik deneyimlerine olan katkısından bahsetmişlerdir. Kalabalık gruplarda eğitimi yönetme, sorunlara müdahale edebilme, yaşadıkları stresi yönetebilme gibi deneyimler eğitimciler tarafından öne çıkarılmıştır.

- "Önce kendi sınıfımızda deniyoruz öğretmen eğitimcileri olarak. Ve bunları önce sahada işin mutfağında deneyimlemek bize bir öngörü sağladı."
- "Yıllar içerisinde ilgi arttı. Katılımcı sayısının artması etkileşimi artırıyor ama yönetilmesi gereken ufak bir telaşa da yol açabiliyor."
- "Katılımcı sayısının çokluğu harika bir deneyim yaşattı bize. Kalabalıklıktan sistemin donduğu oldu. Bu kadar büyük bir grubu yönetebilmek stresli olabiliyordu, akan mesajlara bakmak zor olabiliyordu. 2. senkron eğitimde katılımcıların azalmaması bizim için çok değerli."

Mesleki motivasyon ve özyeterlilik

Kısmi Zamanlı Eğitimciler, projeye dahil olma motivasyonlarının kendilerini geliştirmek ve meslektaşlarına ve velilere destek olmak gibi unsurlardan kaynaklandığını belirtmişlerdir. Proje sürecinde, Kısmi Zamanlı Eğitimcilerin pozitif psikoloji felsefesini içselleştirmeleri, bu bilinci öğretmenlere aktarmaları ve öğretmenlerin kendileriyle ilgili farkındalıklarını artırmalarına ve bu farkındalıkları öğrencilere ve velilere aktarmalarına olanak sağlamalarıyla kişisel ve toplumsal fayda yarattıklarının farkına vardıklarını aktarmışlardır. Bunun sonucunda mesleki doyum ve motivasyonlarında artış yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Ayrıca, bu deneyimlerin öz yeterliliklerinde ve yapabilirlik hislerinde artış sağladığını, fayda yaratabileceklerini fark etmelerinin ise anlam kazandırdığını vurgulamışlardır.

- "Öğretmenlerimizde ne kadar farkındalık oluşturuluyorsa mutluluğun sürdürülebilir ve öğrenilebilir olduğunu anladıkça bu velilere de yansıyor. Merak duygusuyla birlikte farklı paydaşlara da yayılan bir olumlu etki var. Durgun bir suya atılan bir taş gibi bu etkinin dağıldığını, çoğaldığını görüyoruz. Bu çok değerli."
- "Velilerle beraber öğrencilerin birçok aktiviteyi yapması ve velilerin çocuklarla zaman geçirmesinde bir artış oldu ve bundan çocukların çok mutlu olduğunu, çalışmaya yönelik arzularının arttığını gördük."
- "Eğitimin kendi hayatımda bir şeyleri değiştirdiğini görünce bildiklerimi daha samimi bir şekilde savunabildiğimi fark ettim."
- "Deprem gibi, insanın elini kolunu bağlayan bu afet ortamında bir fayda yaratabileceğimi bilmek bir anlam kazandırdı."
- "Çocukların anlaşmazlıkları çözmesinde de farklılık olduğunu görüyoruz."
- "Öğretmenlerin kendilerini ihmal etmemeleri gerektiğini fark etmelerini sağlıyoruz. Sürekli bilinçli bir düşünme ile duyguların nasıl etkilediğini düşünüp paylaşıldığı ortamlar yaratıyoruz."

Destekleyici ilişkiler ve network

Kısmi Zamanlı Eğitimciler, eğitimler esnasında öğretmenlerle deneyim paylaşımı gerçekleştirdiklerini ve karşılıklı etkileşimle eğitimleri devam ettirdiklerini belirtmişlerdir. Program, eğitimcilerin ve öğretmenlerin birlikte çalışmasını ve birbirlerinden öğrenmesini sağlamıştır. Ayrıca katılımcılar, eğitimleri iki Kısmi Zamanlı Eğitimci olarak verdiklerini, eğitimciler olarak kurdukları WhatsApp grubu üzerinden sürekli etkileşim halinde olduklarını belirtmiştir. Düzenli iletişimde olmaları ve iş birlikleri sayesinde aralarındaki dayanışmanın güçlendiği bir deneyimin parçası olduklarını eklemiştir. Eğitimler dışında da katılımcılar, sınıflarında uyguladıkları yöntemleri öğretmenler odasında diğer öğretmenlerle paylaştıklarını, öğrendikleri konuları örnek vererek önerilerde bulduklarını belirtmiştir. Kendi yaşamlarında gördükleri olumlu etkileri ve öğrendiklerini çevrelerindeki pek çok kişiyle de paylaştıklarını ifade etmişlerdir.

- "WhatsApp grubumuz var Kalbe Mutluluk Sınıfı eğitimcileri olarak. Sürekli etkileşim halindeyiz."
- "Dostlukları güçlendiren bir deneyimin parçası olduk."
- "Eğitimleri her seferinde iki Kısmi Zamanlı Eğitimci olarak verdiğimiz için herkes birbirini tanıyor. Deneyimlerimizi paylaşan ve birbirimize destek veren bir eğitimciler ağı olduk."
- "Online buluşmalarımızda ne kadar farklı şehirlerden bağlansak da ortak noktamız olduğunu gördük. Aynı şeylere sevinip üzüldüğümüzü gördük."
- "Tamamen deneyim paylaşımı gerçekleştiriyoruz. Karşılıklı bir iş birliğiyle devam ediyoruz katılımcılarla."
- "Sınıflarımda uyguladığım herhangi bir şeyi öğretmenler odasında paylaşıyorum, eğer onların da uygulayabilecekleri bir şeyse."
- "Kendi yaşantımın içinde benim için olumlu etki sağladı. Bunu çevremle ve hiç ilgisi olmayan kişilerle bile paylaşmama sebep oldu."

İyi olma hali

Kısmi Zamanlı Eğitimciler, öğretmenlerde olduğu gibi eğitimlerin, duygu durumlarını daha etkin bir şekilde yönetmelerine ve sosyal-duygusal becerilerini geliştirmelerine yardımcı olduğunu dile getirmişlerdir. Katılımcılar, eğitimler sayesinde kendilerini daha iyi hissedecekleri ve çevreleriyle daha olumlu etkileşimler kurabilecekleri yeni bakış açıları ve tutumlar kazanmışlardır. Mutluluğun öğrenilebilir olduğuna dair farkındalıkları artan katılımcılar, anın değerini ve kendileriyle olan bağlarını güçlendirmenin önemini kavramışlardır. Bu anlamda eğitimler Kısmi Zamanlı Eğitimcilerin de doğrudan kişisel hayatlarında uygulayabileceği bir içerik sunmaktadır. Ayrıca, Kısmi Zamanlı Eğitimciler, bir arada olmaktan ötürü bireysel ruh hallerinin iyileştiğini ve kendilerini daha iyi hissettiklerini ifade etmişlerdir.

- "Mutluluk bir varış noktası olmaktan çıkıp hayatın içine giriyor. Yarına karşı gerçekçi bir iyimserliğin benimsenmesine yardımcı oluyor eğitim."
- "Anda kalmak ve farkındalık pratiklerini hala kullanıyorum."
- "Pandemi dönemi herkesin psikolojik olarak bir parça daha mutsuz olduğu bir dönemdedik. Önce kendi mutluluğumuz ve sonrasında bunu sınıfa nasıl yayabiliriz bunları öğrendik."
- "Bireysel ruh halimizi güçlendiren bir deneyimin parçası olduk."
- "Özellikle zorlayıcı duyguları işlemekle ilgili pratikleri kendi hayatımda çok uyguladım."
- "Duyguları ifade etmek anlamında kişisel farkındalığım arttı."
- "Hepimizin kendimizi bir kontrol etmesine yardımcı oluyor, geçmişe ve geleceğe bir yol yapıyoruz."

Kısmi Zamanlı Eğitimcilerin Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı'nı geliştirmeye dair görüş ve önerileri:

- Kısmi Zamanlı Eğitimciler, eğitim vermenin profesyonel gelişimlerine katkıda bulunduğunu vurgulayarak programı veren eğitimcilere de sertifika verilmesini önermiştir.
- Programın yalnızca bir sınıf özelinde değil okulun genelinde uygulanmasının ve okul içindeki tüm öğretmenlerin eğitimlere katılmasının da etkiyi hem ulaşılan kişi sayısını artırma açısından hem de okul içerisinde konunun yaygınlaşarak daha uzun süreli olması açısından artırabileceği belirtilmiştir.
- Katılımcılar, programın yüz yüze eğitimle desteklenmesi gerektiğini vurgulamışlardır. Çevrim içi eğitimlerin olumsuzlukları arasında ekran aracılığıyla etkileşim sağlamanın zor olmasının yanı sıra çevrim içi formatta içeriğin anlaşılıp anlaşılmadığının ve katılımcıların takibini yapmanın zor olduğu belirtilmiştir. Yüz yüze eğitim tercihinin ise katılımcılar arasında güçlü bağlar oluşturabilmesi, öğrenme deneyimini daha zengin kılması ve eğitimciler olarak yüz yüze eğitimlerde kendilerini tatmin olmuş hissetmeleri gibi sebeplerden kaynaklandığı ifade edilmiştir.
- Program Algida iş birliğinde yapıldığı için programda Algida'nın dondurma vb. sponsorluklarının da katılımcılar için güzel bir deneyim sunabileceği aktarılmıştır.

ii. Anket çalışması

Saha çalışmasının ikinci adımı olarak, 2023 Ekim-2024 Şubat arasında **Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı eğitimlerine katılan öğretmenler** ve bu dönemde **eğitimleri gerçekleştiren Kısmi Zamanlı Eğitimciler** ile Ocak-Mayıs 2024 tarihleri arasında anket çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Yapılan bu çalışmanın amacı, odak grup görüşmelerinde dile getirilen ve değişim teorisinde saptanan etkinin tüm katılımcılarda gerçekleşip gerçekleşmediğini ve gerçekleştiyse bunun ne ölçüde olduğunu sayısal verilerle göstermektir. Anket, her bir paydaş grubu için online olarak hazırlanmıştır. Anket katılımcılara anonim olarak uygulanmıştır. Aşağıdaki tabloda her bir paydaş grubunda elde edilen anket sayısı özetlenmektedir.

	Yapılan çalışmalarla ulaşılan faydalanıcı sayısı	Anketlerle ulaşılan katılımcı sayısı
Öğretmenler	2.257	171
Kısmi Zamanlı Eğitimciler	9	8

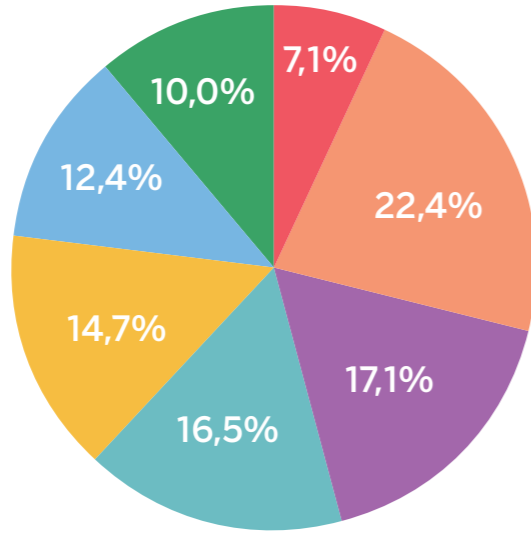

Öğretmenler

Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı eğitimlerine çalışma kapsamına dahil edilen dönemde katılan öğretmenlerle gerçekleştirilen anket çalışmasında, değişim teorisinde belirlenen ve SROI analizi için gerekli olan başlıklara paralel olarak mesleki farkındalık ve gelişim, iyi olma hali, **mesleki motivasyon ve özyeterlilik ile ilişki kurma becerileri ve network** olmak üzere dört temel başlıktaki değişim incelenmiştir.

Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı eğitimlerine katılan öğretmenlerle gerçekleştirilen ankete 171 kişi katılım göstermiştir. Katılımcıların %68'ini kadınlar, %32'sini erkekler oluşturmaktadır.

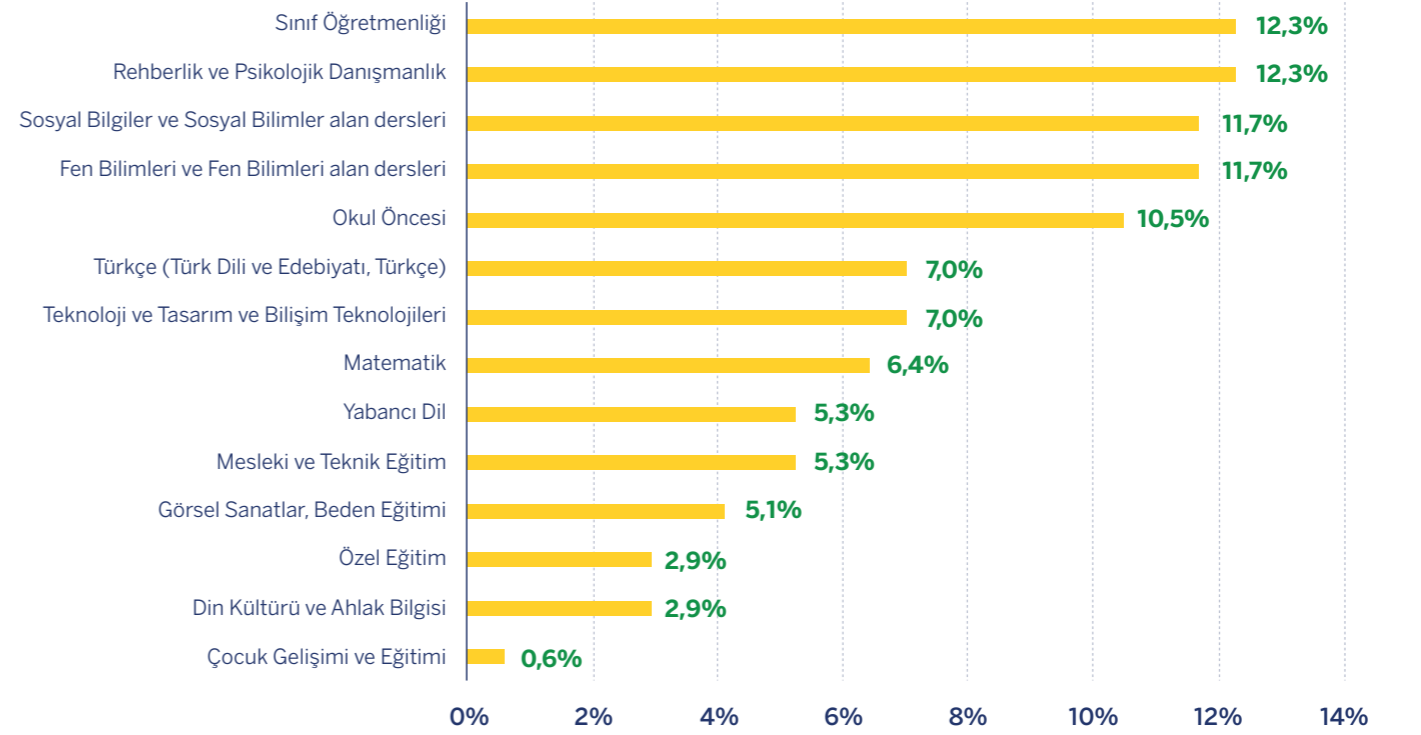
Görev yapılan bölge

- İç Anadolu Bölgesi
- Marmara Bölgesi
- Ege Bölgesi
- Akdeniz Bölgesi
- Karadeniz Bölgesi
- Doğu Anadolu Bölgesi
- Güneydoğu Anadolu Bölgesi

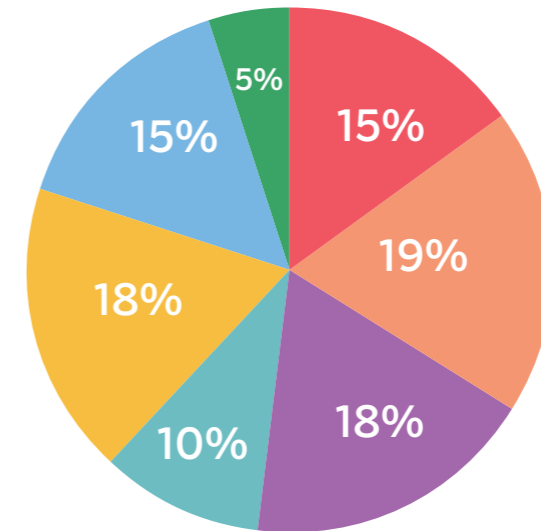
Öğretmenlerin görev yaptıkları bölgelere bakıldığında, en yüksek katılımın %22 ile İç Anadolu Bölgesi'nden olduğu, ikinci ve üçüncü sırada ise Marmara (%17) ve Ege (%17) Bölgeleri'nin yer aldığı görülmektedir. Bu verilere paralel olarak, ankete en çok katılım gösterilen il Ankara'dır ve (%10) bunu İstanbul (%6) ve İzmir (%6) takip etmektedir.

Branş

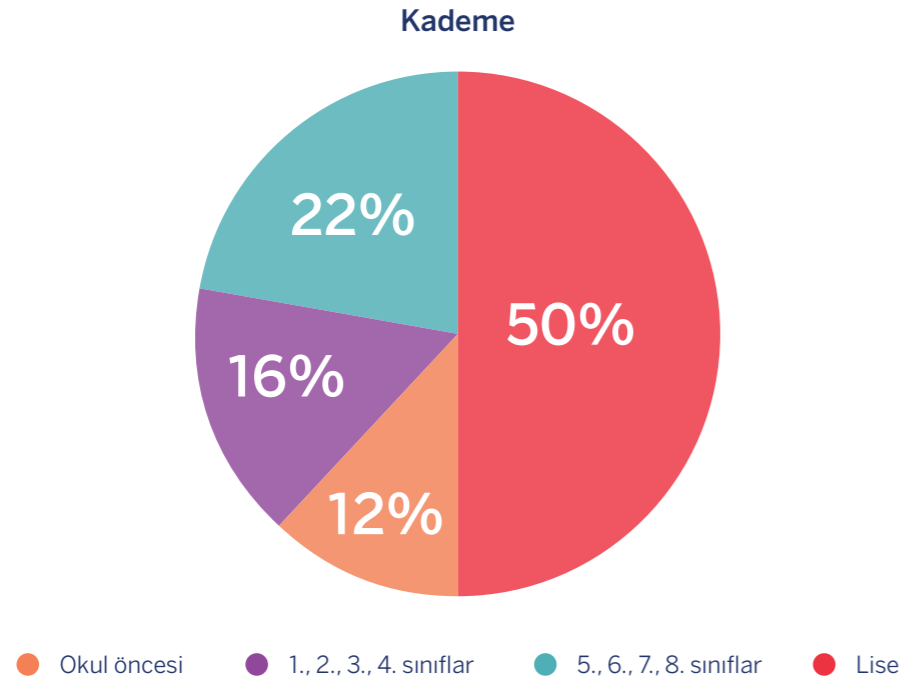
Katılımcıların branşlarına bakıldığında, ankete katılım gösteren öğretmenlerin çok çeşitli branşlarda eğitim verdikleri ancak sınıf öğretmeni, rehberlik ve psikolojik danışmanlık ile sosyal bilgiler ve sosyal bilimler alan dersleri branşlarında eğitim verenlerin %12 ile ilk sırada olduğu görülmektedir.

Mesleki çalışma süresi

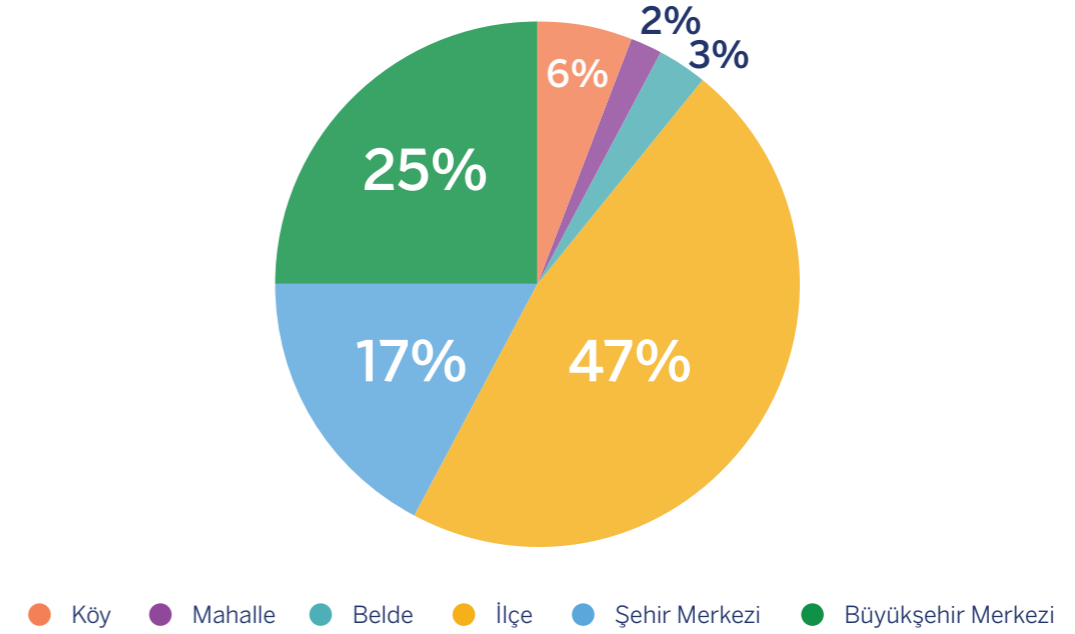
- 26 yıl ve üzeri
- 21 - 25 yıl
- 16 - 20 yıl
- 11 - 15 yıl
- 6 - 10 yıl
- 1 - 5 yıl
- 1 yıldan daha az

Katılımcıların çalışma sürelerine bakıldığında, 26 yıldan fazla süredir (%19), 21-25 yıldır (%18) ve 16-20 yıldır (%10) çalışanların, bütün katılımcıların neredeyse yarısını oluşturduğu görülmektedir. Beş yıl ve az bir süredir öğretmenlik yapanlar ise katılımcıların beşte birini oluşturmaktadır. Buradan, katılımcıların büyük bir kısmının uzun yıllardır öğretmenlik yaptığı ve dolayısıyla mesleklerinde deneyimli oldukları anlaşılmaktadır.

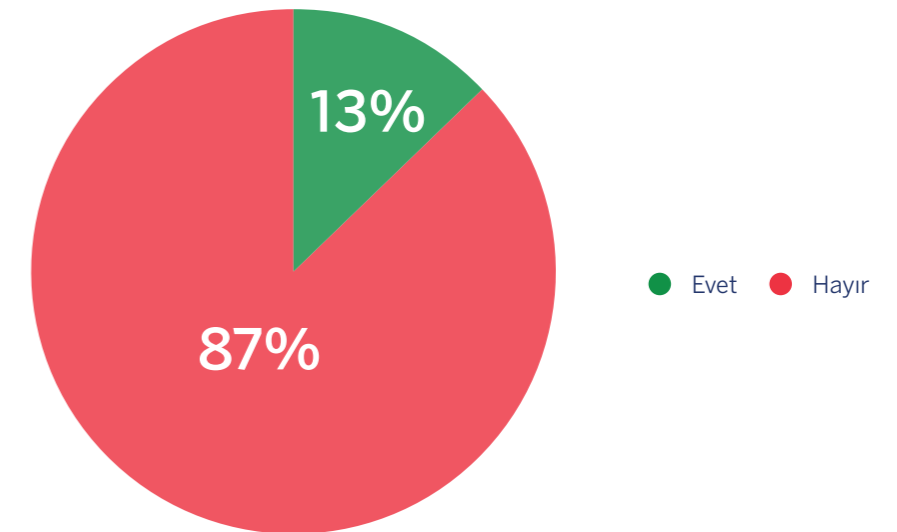
Öğretmenlerin eğitim verdiği kademelere bakıldığında, lise kademesinde eğitim veren öğretmenlerin oranının %50 ile katılımcıların yarısını oluşturduğu ve bunu %22 ile 5., 6., 7. ve 8. sınıflar kademesinde eğitim verenlerin takip ettiği görülmektedir.

Görev yapılan yerleşim birimi

Yukarıdaki grafik incelendiğinde, ankete katılan öğretmenlerin %47 ile en çok ilçelerde görev yaptığı görülmektedir. Bunu %25 ile büyükşehir merkezleri takip etmektedir. Köy (%6), belde (%3) ve mahalle (%2) gibi daha kırsal yerleşim birimlerinden katılan öğretmenlerin oranının daha düşük olduğu görülmektedir.

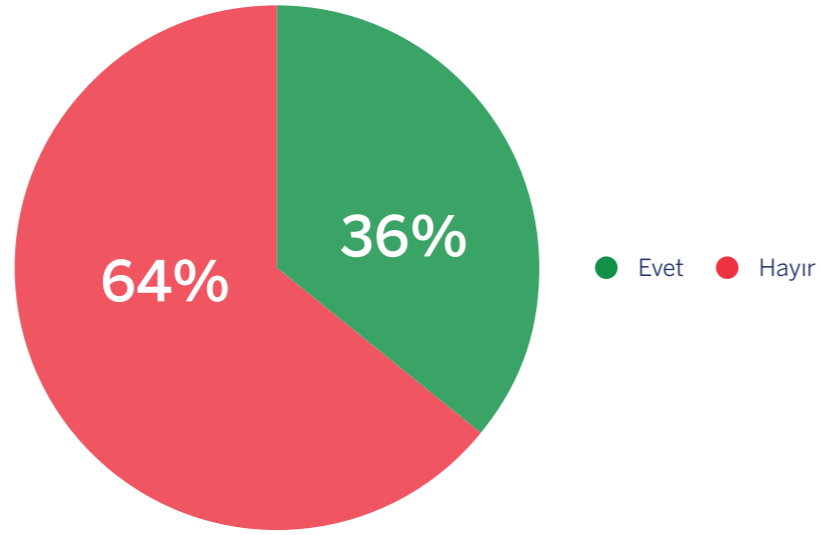
ÖRAV'ın gerçekleştirdiği farklı eğitimlere veya projelere katılım

Öğretmenlere Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı Projesi dışında ÖRAV'ın gerçekleştirdiği farklı eğitimlere veya projelere önceden veya şu anda katılım gösterip göstermedikleri sorulduğunda katılımcıların %87 ile çok büyük bir kısmının "Evet" yanıtı verdiği görülmektedir. Buradan, katılımcıların büyük çoğunluğunun, ÖRAV ile Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı Projesi dışında da bir ilişkileri olduğu anlaşılmaktadır.

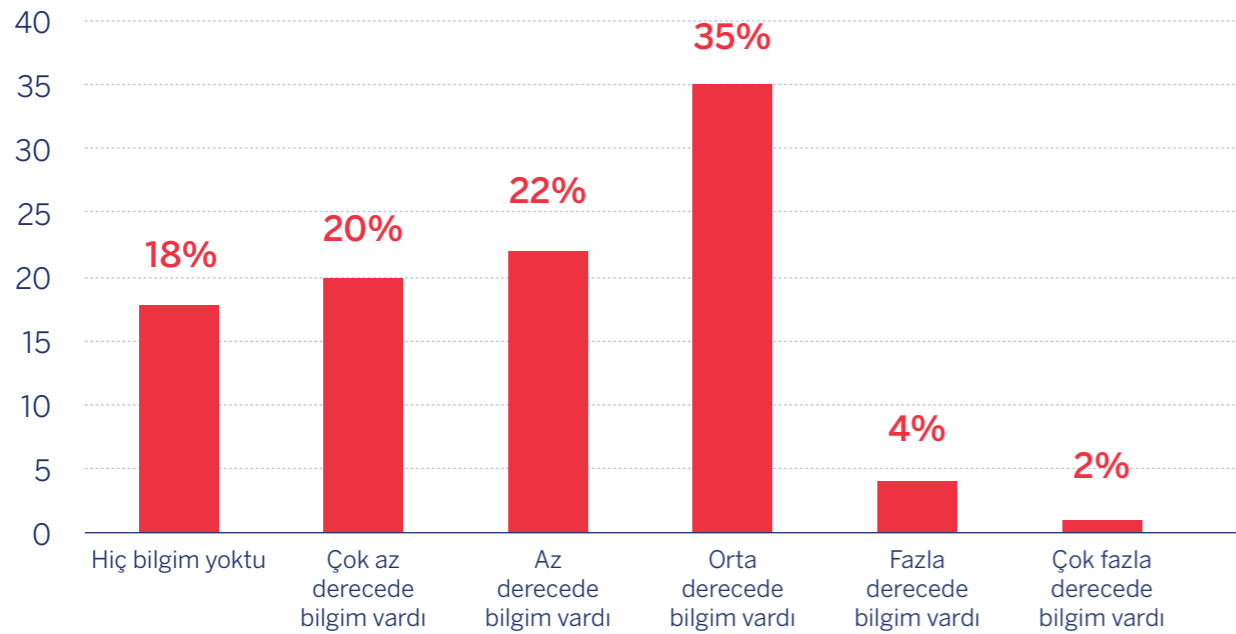

Projeye katılmadan önce öğrencilerle müfredat dışı farklı projeler ya da çalışmalar uygulanması

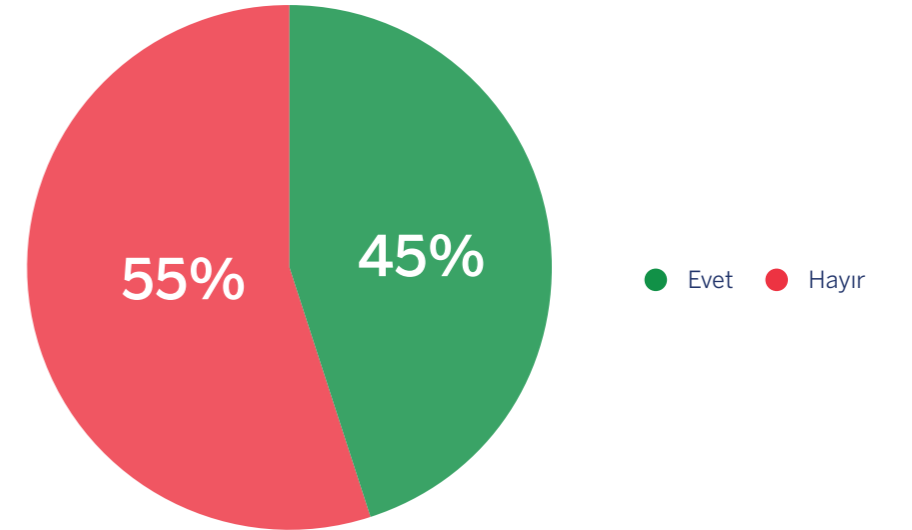
Yukarıdaki grafik incelendiğinde, Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı eğitimine katılmadan önce öğretmenlerin %64'nün öğrencileriyle müfredat dışı farklı projeler ya da çalışmalar uyguladıkları görülmektedir. Bu, katılımcıların büyük çoğunluğunun farklı uygulama ve etkinlikleri kendi sınıflarında gerçekleştirme motivasyonlarının eğitimden önce de yüksek olduğuna işaret etmektedir.

KKMS Projesi'ne dâhil olmadan önce eğitimde pozitif psikolojiyle ilgili sahip olunan bilgi

Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı Projesi'ne dâhil olmadan önce katılımcıların eğitimde pozitif psikolojiyle ilgili ne kadar bilgiye sahip olduklarına bakıldığında, program öncesi eğitimde pozitif psikolojiyle ilgili orta (%35) ve az derecede (%22) bilgiye sahip olanların, katılımcıların yarısından fazlasını oluşturduğu görülmektedir. Eğitimler öncesinde konuyla ilgili iyi derecede bilgiye sahip olduğunu ("fazla" ve "çok fazla" derecede bilğim vardı) ifade edenlerin payı ise yalnızca %6'dır. Az ve çok az derecede bilgiye sahip olduklarını belirtenlerle hiç bilgisi olmadığını belirten katılımcıların payının toplam %59 olduğu düşünüldüğünde katılımcıların, eğitim öncesinde eğitimde pozitif psikolojiyle ilgili az bilgi sahibi olduğu anlaşılmaktadır.

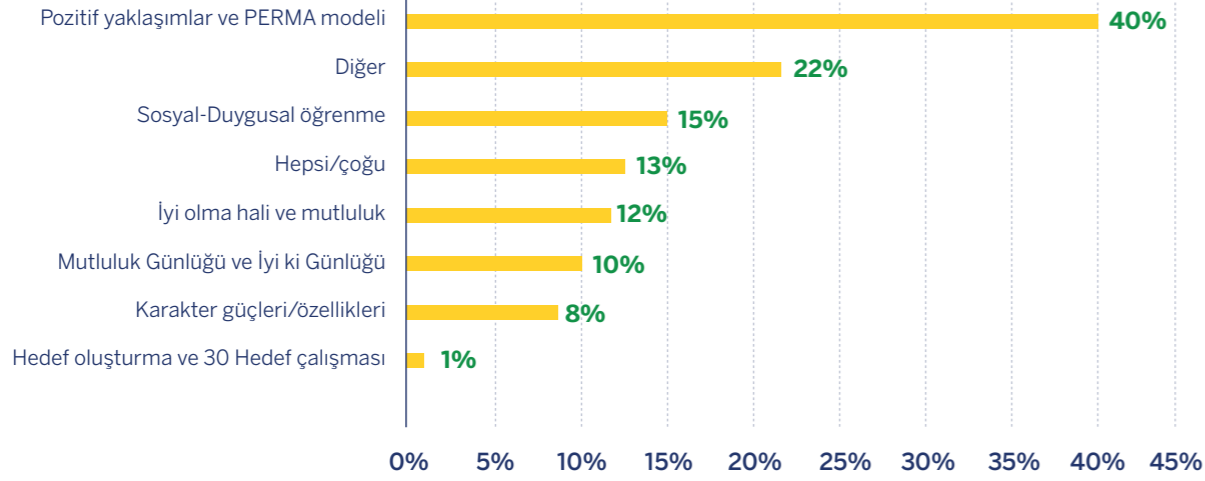
KKMS Projesi kapsamındaki eğitimde edinilen bilgi veya yöntemleri kendi sınıflarında uygulama

Eğitimlerde edinilen bilgi veya yöntemleri kendi sınıflarında uygulayıp uygulamadıkları sorulduğunda, öğretmenlerin %55'i soruya "Evet" yanıtını vermiştir. Katılımcıların yarısından fazlasının bu soruya olumlu yanıt vermesi, öğretmenlerin Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı eğitimleri ile edindikleri bilgileri ve yöntemleri uygulama konusunda motivasyonlarının yüksek olduğunun bir göstergesidir. Ancak, öğretmenlerin %45 gibi önemli bir kısmının da eğitimde edindikleri bilgi veya yöntemleri sınıflarında uygulamamış oldukları görülmektedir. Bunun sebepleri arasında, eğitimin kalitatif sorulara verilen cevaplarda da belirtildiği üzere, teorik bilgilerin yanında uygulama yapmaya yardımcı olacak içeriklerin bazı katılımcılarca yetersiz bulunması ve farklı branşlarda ve kademelerde eğitim veren öğretmenlerin bunları uygulamakta zorlanması olduğu düşünülmektedir.

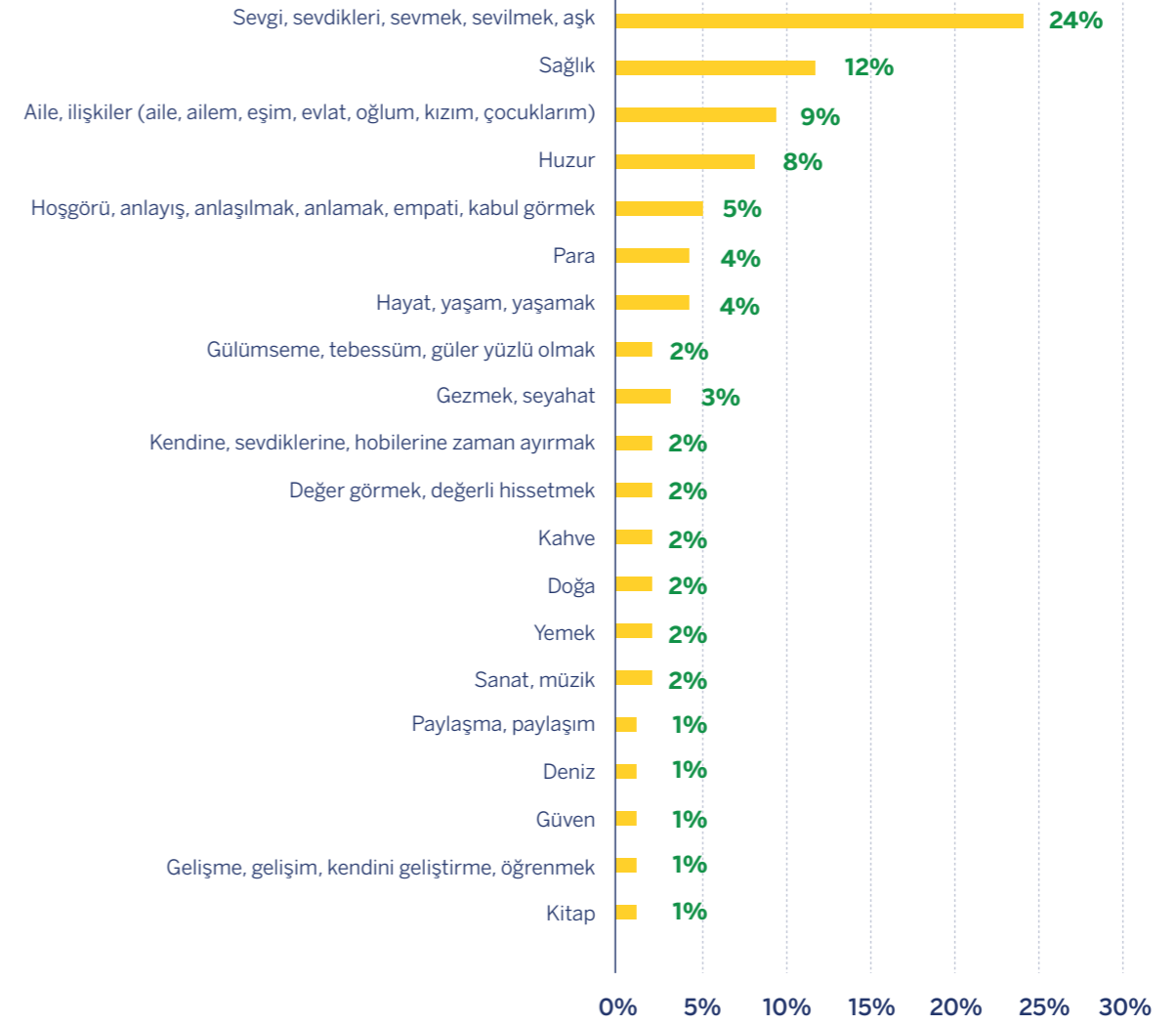

KKMS eğitimleri sonucu sınıflarda uygulanan bilgi ve yöntemler

Sınıflarında uygulama yaptığını belirten öğretmenlere Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı eğitimleri ile edindikleri bilgi veya yöntemlerden hangilerini uyguladıkları sorulduğunda %40 ile çoğunluğun olumlu sınıf ortamı yaratma, güler yüzlü olma, daha olumlu düşünme gibi pozitif yaklaşımlar ve PERMA modelini sınıflarında uyguladıkları görülmektedir. Duyguları kontrol edebilme, olumlu ilişkiler geliştirme, sorumlu kararlar alma ve empati gösterme yeteneği gibi sosyal-duygusal öğrenmeye dair yaklaşım ve yöntemler ise %15 ile en çok uygulanan yaklaşımlar arasındadır. Mutluluk Günlüğü ve İyi ki Günlüğü, Karakter güçleri/özellikleri ve Hedef oluşturma ve 30 Hedef çalışmasının kullanılma oranlarının görece daha düşük olduğu anlaşılmaktadır. Bu sonuçlar değerlendirildiğinde eğitim ile öğrenilen bazı kavram, yaklaşım veya tutumların sınıflara daha sık taşınırken, özellikle sınıf içi uygulamaların ve etkinliklerin daha az taşındığı görülmektedir.

İnsanları ne mutlu eder?

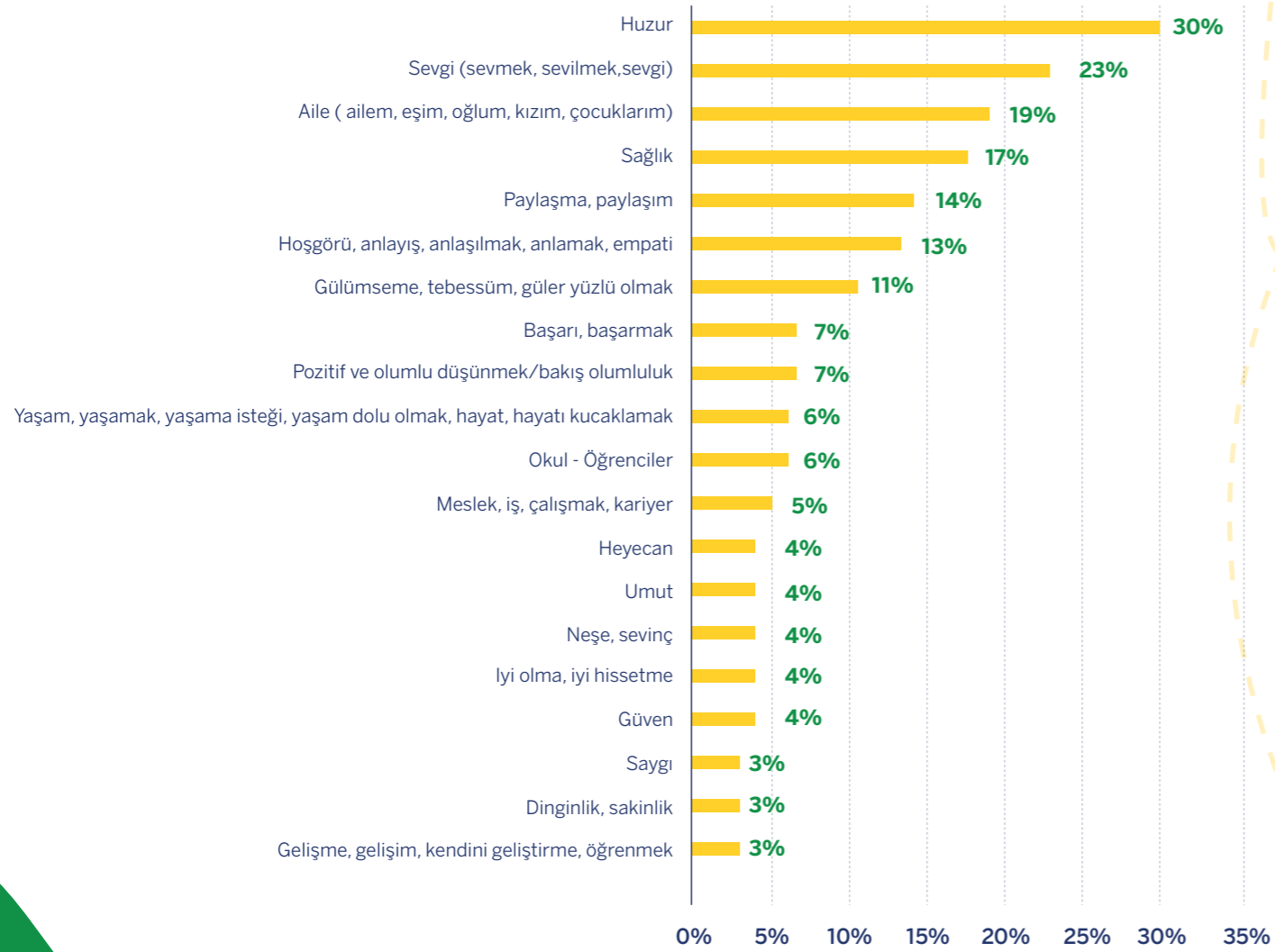
Kaynak: ÖRAV, 2023 Ekim-2024 Şubat dönemi ön test verilerinden derlenmiştir.

Yukarıdaki tabloda ÖRAV'ın Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı eğitimi için gerçekleştirdiği ön test çalışmasında sorulan "sizce insanları ne mutlu eder?" sorusuna verilen yanıtlardan en çok tekrar eden 20 kelime/kavram özetlenmektedir. Katılımcıların, %24 ile sevmek, sevilme gibi sevgi ile ilgili kavramların, %12 ile sağlığın, %9 ile aile ilgili kavramların insanları mutlu ettiğini ifade ettikleri görülmektedir. Ayrıca katılımcıların bu soruya verdikleri yanıtlar MAXQDA üzerinden analiz edilerek oluşturulan kelime bulutu aşağıda verilmiştir. Kelime bulutu oluşturulurken "ve", "ile" gibi bağlaçlar temizlenmiş ve sevmek, sevilme, sevgi gibi benzer anlamlar taşıyan kelimeler aynı başlıkta toplanmıştır.

Mutluluk denilince akla gelen üç kelime

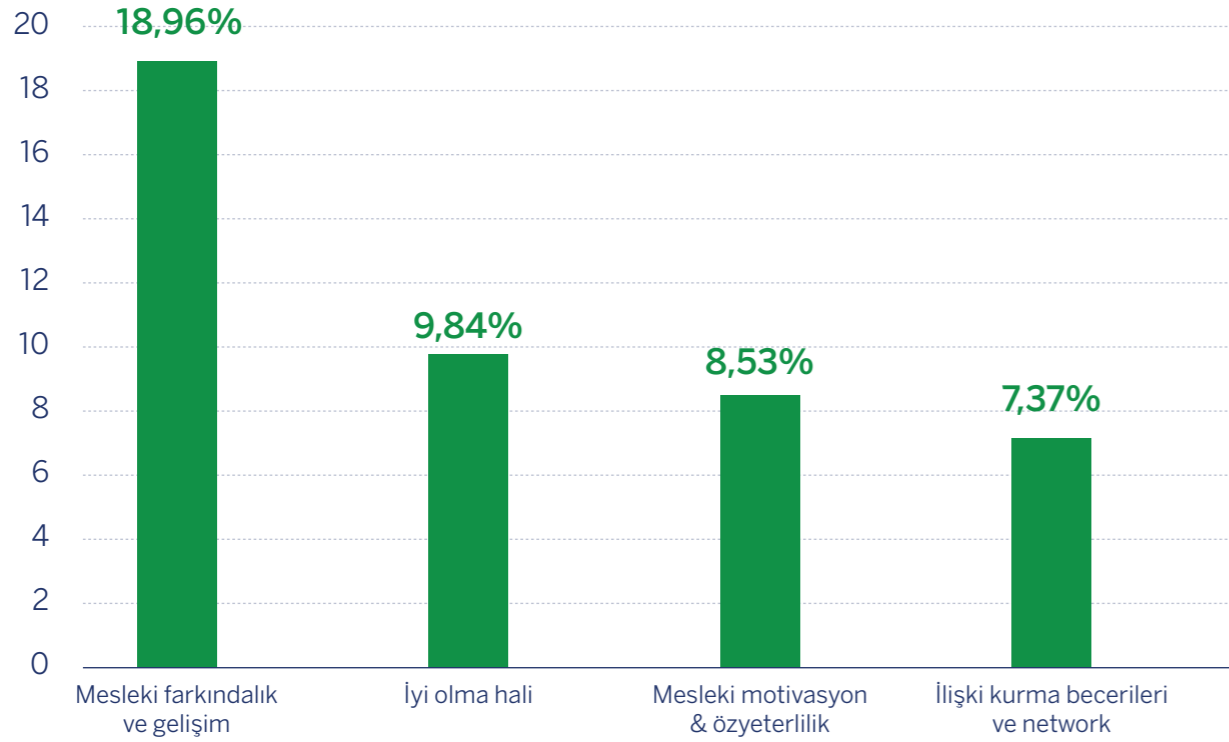
Eğitime katıldıktan sonra katılımcıların doldurduğu anket çalışmasında ise katılımcılardan mutluluk denilince akıllarına ne geldiğini üç kelime ile ifade etmeleri istenmiştir. Yukarıdaki tabloda, en fazla akla gelen 20 kelime/kavram özetlenmektedir. Mutluluk denilince öğretmenlerin %30'unun aklına huzur, %23'ünün sevmek, sevilme gibi sevgi ile ilgili kavramlar ve %19'unun aklına ise aile ile kavramlar geldiği görülmektedir. Genel olarak, en çok akla gelen 20 kelimeye bakıldığında verilen yanıtların PERMA modeli kavramlarıyla uyumlu olduğu görülmektedir. ÖRAV'ın Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı eğitimi için gerçekleştirdiği ön test çalışmasında sorulan "sizce insanları ne mutlu eder?" sorusuna verilen yanıtlarla karşılaştırıldığında genel olarak huzur (%30), sevgi (%23) ve aile (%19) gibi benzer kavramların öne çıktığı görülmektedir.¹ Ancak eğitim sonrasındaki anket çalışmasından farklı olarak, eğitim öncesinde sorulan insanları ne mutlu eder sorusuna verilen yanıtların içerisinde yer alan para, kahve gibi maddi ve somut unsurların eğitim sonrasında mutlulukla bağdaştırılmadığı, kişinin kendi iyi olma haliyle de ilgili olan huzurun daha fazla öne çıktığı anlaşılmaktadır. Katılımcıların bu soruya verdikleri yanıtlar MAXQDA üzerinden analiz edilerek oluşturulan kelime bulutu aşağıda verilmiştir. Kelime bulutu oluşturulurken "ve", "ile" gibi bağlaçlar temizlenmiş ve sevmek, sevilme, sevgi gibi benzer anlamlar taşıyan kelimeler aynı başlıkta toplanmıştır.

¹ Ön test ile anket çalışmalarında, bu sorunun "sizce insanları ne mutlu eder?" ve "mutluluk denince aklınıza gelen üç kelime nedir?" olmak üzere farklı şekillerde sorulmuş olmasının da verilen yanıtları bir miktar etkileyebileceği düşünülmelidir.

Proje sonrası değişim teorisi çerçevesinde gerçekleşen değişim yüzdeleri eğitime katılan öğretmenler için aşağıdaki grafikte özetlenmektedir:

Öğretmenlerde görülen değişim (%)

Yukarıdaki grafik incelendiğinde, Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı eğitimlerine katılan öğretmenlerin yaşadıkları en yüksek değişimin **%19 ile mesleki farkındalık ve gelişim** alanında olduğu görülmektedir. En yüksek değişimin bu alanda yaşanmış olması, öğretmenlerin eğitimden sonra eğitimde pozitif psikolojiye yönelik farkındalık kazanmaları, pozitif bir sınıf ortamı yaratmayı önceliklendirmeleri ve bu alanda kendilerine yardımcı olabilecek yöntemler kazanmalarıyla ilgilidir. Ayrıca, ankete katılan öğretmenlerin büyük bir kısmının uzun yıllardır öğretmen olması ve mesleklerinde epey deneyimli olmalarına rağmen en büyük değişimin mesleki farkındalık ve gelişim alanında yaratılması, eğitimin oldukça başarılı olduğunu ve öğretmenlerin ihtiyaç duyduğu bir gelişim alanına hitap ettiğini göstermektedir. Öğretmenlerin yarısından büyük bir kısmının eğitimden önce eğitimde pozitif psikolojiye dair bilgisinin az ve çok az derecede olduğunu ya da hiç bilgisi olmadığını (toplam %59) belirtmesi de bu fikri desteklemektedir.

Bu değişim alanını **%10 ile iyi olma hali** takip etmektedir. KKMS eğitiminin öğretmenlerin ve öğrencilerin "mutluluk" kavramını ve unsurlarını anlamalarını, eğitim ve diğer etkinliklerle iyi olma durumlarını güçlendirmelerini ve hayat boyu sürdürebilecekleri gerçekçi ve olumlu düşünme alışkanlıkları edinmelerini amaçlamasına rağmen iyi olma halinde görece daha düşük değişim oranı yaşandığı görülmektedir. İyi olma halinin pek çok dış etkene de bağlı olduğu ve eğitimin altı gün sürdüğü düşünülüğünde, iyi olma haline yönelik çeşitli eğitimlerin tekrar edilmemesi durumunda alınan eğitimin etkisinin azalacağı ve eğitim konularının içselleştirilmesinin bireysel çabaya bağlı kalacağı ve bu sebeple burada yaratılan etkinin kısıtlı kaldığı düşünülmektedir.

Mesleki motivasyon ve öz yeterlilik %9 ile iyi olma haline en yakın değişim yaşanan başlık olmuştur. Öğretmenlerin iyi olma hallerinin ve motivasyonları ve öz yeterlilik hislerinin birbirleriyle bağlantılı olduğu düşünülüğünde, bu iki alanın birbirine yakın çıkması beklenir bir durumdur. Özellikle öz yeterlilik hissinde bir değişimin öğretmenlerin öğrendikleri bilgileri ve uygulamaları sınıflarına taşımaları, öğrencileriyle uygulayabilmeleri ve bu uygulamaların etkisini görmeleriyle gerçekleşebilecek olmasından dolayı öz yeterlilik biraz daha süreklilik ve bireysel çaba gerektiren bir değişim alanıdır. Ayrıca, katılımcıların önemli bir kısmının mesleklerinde deneyimli öğretmenlerden oluşması, ÖRAV'ın diğer eğitim ve etkinliklerine de katılıyor olmaları da bu alanda sağlanacak artışın görece daha zor olmasına sebep olarak değerlendirilmektedir. Öğretmenlerin yarısından fazlasının eğitimler öncesinde de sınıflarında müfredat dışı projeler ya da uygulamalar uyguladıklarını (%64) belirtmeleri eğitimlere katılan grubun motivasyonu yüksek bir grup olduğunu ve buradaki artışın da bu yüzden diğer başlıklara kıyasla daha sınırlı olabileceğini düşündürmektedir.

Son olarak, **ilişki kurma becerileri ve network alanı %7** ile en düşük değişim yaşanan başlık olmuştur. Çalışmanın kalitatif bulguları ışığında, eğitimin çevrim içi olması ve eğitim süresinin kısıtlı olmasından dolayı öğretmenlerin birbirleriyle ve Kısmi Zamanlı Eğitimcilerle kurduğu ilişkinin sınırlı olduğu ve bu nedenle eğitimlerin mesleki ağlarına olan katkısının sınırlı kaldığı düşünülmektedir.

Eğitilmeye katılan öğretmenlerde değişim teorisi kapsamındaki değişim başlıkları altında 16 ölçüt değerlendirilmiştir. Aşağıdaki grafik bu ölçütler arasında en yüksek değişimin gözlemlendiği ölçütleri özetlemektedir.

Öğretmenlerde değerlendirilen en yüksek 10 ölçüt (%)

Grafikte görüldüğü üzere öğretmenlerdeki en büyük etki "**Öğrenmede pozitif psikoloji yaklaşımını temel alan uygulamalar ve metotlar hakkında bilgim var.**" (%32) göstergesinde gerçekleşmiştir. Bu sonuç eğitimlerin, hedeflenen alanda teorik bilgi veme konusunda oldukça başarılı olduğunu göstermektedir. Bu değişim alanındaki dört ölçütün de ilk beşe girmesi eğitimin bu alandaki başarısını desteklemektedir. Ancak, "**Pozitif psikoloji yaklaşımı ve uygulamalarını kendi sınıflarımda öğrencilerimle uyguluyorum.**" (%18) göstergesinde gerçekleşen etkinin kendi başına değerlendirildiğinde yüksek olsa da ilk göstergenin neredeyse yarısı olması, yukarıda da vurgulandığı üzere eğitimin uygulama anlamında teorik bilgiye göre eksik kaldığının göstergesidir. Ayrıca, grafikte en düşük göstergeler olan "**Gelecek hakkında olumluyum**" (%10), "**Duygu durumumu tanımlayabilirim ve yönetebilirim.**" (%9) ve "**Hayatın olumsuz taraflarındansa olumlu taraflarına daha çok odaklanırım.**" (%9) gibi öğretmenlerin iyi olma hallerine dair göstergeler eğitimlerin, öğretmenlerin kendi bireysel hayatlarındaki iyi olma hallerine olan etkisinin, mesleki gelişime göre daha sınırlı olduğunu göstermektedir.

Açık uçlu soruların değerlendirilmesi

Katılımcıların düşüncelerini daha özgürce ifade edebilmelerine olanak sağlamak için anket formuna kantitatif sorulara ek olarak açık uçlu bir soru da eklenmiştir. Bu soru ile, Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı eğitimi katılımcılarında yarattığı değişime dair kalitatif bilgi edinmek amaçlanmıştır.

Genel olarak yanıtlar incelendiğinde, katılımcılar eğitimin oldukça keyifli ve öğretici olduğunu, bakış açılarının, öğrencileriyle ve çevreleriyle kurdukları iletişimin olumlu yönde geliştiğini düşünmektedir:

- "Baştan sona keyif veren, motivasyonu yüksek ve çok paylaşımcı bir eğitimdi. Yeni şeyler öğrenirken yaptıklarımızı da değerlendirmek çok şey kattı. Eğitimlerimize de çok teşekkür ediyorum. Her kademedeki öğretmenin bu eğitime katılması gerektiğini düşünüyorum."
- "Eğitimde pozitif yaklaşımın önemine inanan bir öğretmen olarak yıllardır kendimi geliştirmeyi amaç edindim. Birçok öğrencinin hayatına dokunduğuma inanıyorum. Katkınız için sizlere de teşekkür ederim."
- "Hem kişisel olarak hem de öğrenci ve velilerimle, çalışmalarını uygulamak isterim. Katkınız için teşekkürler."
- "Bence pes etmemek gerek. Eğitimde ve okulda sanki sihirli bir değnek var gibi bir hava var fakat, çocukların da istikrarı var. Bu yüzden ben üstlerine gitmeyi ve her fırsatta onlarla sohbet etmeyi ve onları boş bırakmamayı yeğlemekteyim."
- "Teşekkür ederim. Eğitimciler çok pozitif. Güler yüzlü bir eğitim ve eğitimi aktif katılım sağlayarak bitirme imkânı sundular."
- "Mutlu olmayı seçen insanlar, mutluluk verir. Bu proje ile mutlu çocuklar kendilerine daha pozitif bir gelecek kuracaklardır."
- "Mesleğime olumlu katkıları olmakla birlikte psikolojime de olumlu etkiler bıraktı."
- "Eğitimin kendini tanıma ve bütünlük sağlamada etkisi oldu."
- "İflah olmaz derecede pozitif ve enerjik bir insan olduğum için hem gözlemlerime hem de öğrencilerimden aldığım dönütlere dayanarak onlar üzerinde pozitif etkim olduğunu düşünüyorum. Bu eğitim, açıkça söylemem gerekirse, bana bilmediğim bir şey öğretmedi ancak bu uygulamaları daha sistematik bir şekilde derse ve hayata geçirmeyi öğretti diyebilirim. Eskiden sadece yaptıklarıyla örnek olarak, davranışlarıyla çelişmeyen konuşmalar yaparak onları etkiliyordum ancak şu anda düzenli olarak 'İyi ki Günlüğü' uygulamamıza devam ediyoruz. Hem sorunların geçiciliğini/sadece kendilerine özel olmadığını anlıyorlar hem de soruna odaklanmak ve sorunu büyütme yerine farklı bir bakış açısı kazanmış oluyorlar."

- "Kesinlikle daha çok gülümsediğimi söylüyorlar."
- "Öğrencilerime; birbirlerine daha pozitif bakmalarını, herkesin hata yapabileceğini ve sevgiyle sorunları çözebileceklerini öğretmeye çalışıyorum."
- "Kendimi daha rahat ifade edebiliyorum."
- "Bakış açım olumlu anlamda değişti."
- "Öznel iyi oluş durumunda bir parça yol aldığımı düşünüyorum."
- "Olaylara olumlu tarafından bakabilmeyi öğrendik."
- "Lisede görev yapıyorum, rehberlik sınıfım 12. sınıf ve TYT'ye hazırlanıyor. Rehberlik derslerinde etkinlikler yaparken bu konuya dair etkinlikler var. Fakat 12. sınıf olunca açıkçası daha çok sınav ile ilgili konular çerçevesinde çalışmalar yapıyoruz. Ders dışında bireysel görüşmeler yaparak hem okul-sınav vs. ile ilgili sorunlarını konuşuyor hem de hayata dair sohbetler ediyoruz. Lakin öğretmenlerin hayata bakış açıları ve hayat felsefeleri öğrencileri çok etkiliyor. Bundan dolayı ben derslere girerken hep bir pozitiflik içinde olmaya özen gösteriyorum."

Öğretmenlere eğitimi tamamladıktan sonra öğrencilerde bir etki meydana gelip gelmediği sorulduğunda eğitimin, kendilerindeki olumlu etkilerinin yanında öğrencileri de derse katılım, kendileriyle daha iyi iletişim kurma gibi açılardan olumlu etkilediğini ifade etmişlerdir:

- "Daha çok olumlama yaptığım için öğrencilerim benimle daha enerji dolu iletişim kurar oldu."
- "Öğrencilerle sıcak ve samimi ilişkiler kuruyoruz. Mutluyuz."
- "Öğrencileri de etkilediğini düşünüyorum. Kendilerini bana daha rahat açarak, duygu paylaşımı yapıyorlar."
- "Öğrenciler bana daha rahat ulaşabiliyorlar."

- "Derse katılım ve doğru dönütler arttı."
- "Öğrencilerim daha pozitif olduğumu söylediler ve dersten kopuk öğrencim kalmadı. Sebebi buydu."
- "Çocukların duygularına karşı farkındalığım arttı."
- "Öğrenciler birbirlerine karşı daha olumlu ilişkiler geliştirdiler. Sınırlarını zorlamadan, birbirlerini incitmeden kendilerinin ve arkadaşlarının davranışlarında pozitif değişimlere sebep oldular. Farklılıklarına rağmen birlikte bir bütün olmanın keyfine vardılar."
- "Eğitimde hoşgörülü olmak ve pozitif yaklaşım, öğrencilerin iletişimlerinde ve derse karşı tutumlarında etkili oldu."
- "Gürültü yapan grup, ben sınıfa girince susup bana odaklanıyor."
- "Öğrencilerim benimle daha kolay iletişime geçiyor."
- "Öğrencilerim 'nasıl bu kadar enerjik ve neşelisiniz' diyor ve bu enerji onlara da bulaşıyor."
- "Öğrenciler daha heyecanla ders dinliyorlar."
- "Derslerimizi daha keyifli işliyoruz."
- "Öğrencilerimin kendilerini daha fazla açmalarını sağladım."
- "Daha olumlu bir sınıf ortamı kurulduğu için öğrenciler de eğitimlere meraklı hale geliyor."
- "Öğrencilerim daha mutlular, iletişimde daha aktifler."
- "Empati kurmayı alışkanlık edinen, pozitif düşünen ve en önemlisi ben olmadan da sorunları çözmeye çalışan bir sınıf olmaya başladılar. Bu durum beni çok mutlu ediyor. Adaletli olmak benim için çok önemli. Onlar da adaleti çok benimsiyorlar."
- "Öğrencilerim öğrenme konusunda daha istekli ve motivelediler."
- "Öğrencilerim daha dikkatli dinliyorlar ve eğlendiklerini, öğrendiklerini unutmadıklarını söylüyorlar."
- "Öğrencilerimin derse karşı tutumları değişti ve sınıf ortamı daha eğlenceli ve huzurlu oldu."

- "Eğitim sonrası etkileşim... Bilgilerimi ve hislerimi paylaşmamla otomatik bir etki başlamış oldu."
- "Öğrencilerimin bana karşı saygılarının artış gösterdiğini ve empatilerinin de olumlu yönde gelişim gösterdiğini görüyorum. İletişimde daha kolay ulaşılır ve anlayışlı olmak olumlu etkileşim sağladı."
- "Öğrencilerim de güne neşeli ve heyecanlı başlıyorlar."
- "Öğrencilerim 'en büyük kişi' olmak için çabalyorlar."
- "Daha olumlu bir sınıf iklimi oluştu."
- "Daha mutlu bir sınıf atmosferi sağlandı."
- "Sabır, hoşgörü, saygı, paylaşım ve birliktelik gibi kavramlar sınıfta vücut buldu."

Ayrıca, öğretmenler eğitimden sonra öğrencilerde derse katılım ve iletişim konularında yaşanan olumlu değişimin yanında öğrencilerin daha mutlu olduklarını, kendilerine bakış açılarının değiştiğini ve iyi olma hallerinin arttığını belirtmişlerdir:

- "Öğrencilerin cesaretleri arttı. Yapabildikleri kadarını kabullendiler ve mutlu oldular."
- "Öğrencilerim umutlular ve çabalyorlar."
- "En azından, öğrencilerim kendilerine başka bir gözle baktılar."
- "Pozitif öğretmen pozitif öğrenciler demek, pozitif öğrencilerse öğrenen, öğrenmek isteyen ve öğrendiklerini hayatta uygulayan çocuklar demek. Sağlıklı ve umut dolu bir gelecek demek."
- "Öğrencilerin davranışlarında daha tutarlı olduklarını; kaygı, değersizlik düşüncelerinin azaldığını; öz güvenlerinin arttığını ve kendileriyle ve akranlarıyla daha barışık olduklarını gözlemliyorum."
- "Öğrenciler daha özgüvenli ve pozitifler."

- "Öğrenciler daha pozitif düşünmeye ve mutlu olmak için sadece kendilerine ihtiyaçları olduğunu öğrenmeye başladılar."
- "Öğrenciler daha mutlu."
- "Öğrencilerin daha mutlu olması öğrenme ortamının daha sevgi dolu olmasını sağladı."
- "Öğrencilerin daha olumlu tutum sergilediklerini görüyorum. Gülen yüzlerin sayısı arttı."
- "Yüksek bir sayı ve hızlı değişim olmasa da öğrencilerden yaklaşımları ve bakış açıları değişenler oldu."
- "Öğrencilerin hayata bakış açıları pozitif açığa dönüştü, kendilerine güvenleri arttı."
- "Öğrencilerim de daha mutlular ve olumlu düşünüyorlar."
- "Daha mutlu çocuklar oldular."
- "Öğrencilerim öncesine göre daha pozitif ve umutlular."

Bunun yanında öğretmenler eğitimin gelişimine dair önerilerde bulunmuştur. Bu öneriler arasında projenin yüz yüze gerçekleştirilmesi, teorik bilgilerin yanında uygulama pratiklerinin artırılması, benzer eğitimlerin belli zaman aralıklarıyla devam ettirilmesi, daha fazla yaygınlaştırılması ve okullara taşınması ile katılımcı sayısının daha az ve oturum sürelerinin daha kısa tutulması yer almaktadır.

- "Proje beklentimi pek karşılamadı. Öğrencilerde pozitif bakış açısını derslere nasıl yönlendirebileceğime dair yöntemler öğrenmeyi amaçlamıştım. Pozitif olma durumunun güzelliği ile ilgili genel bir bilgilendirme gibi oldu."
- "Bu proje sanki kişilerin hayata bakış açısı ile daha çok ilgili. Öğretmenlerin, bunları derse girdikleri sınıflarda ve okul seviyesinde uygulayabilmesi için özellikle liselerde 'okul ve sınıf içerisinde neler yapabilmeliyiz?' sorusuna yönelik daha çok çalışma olmalı gibi."

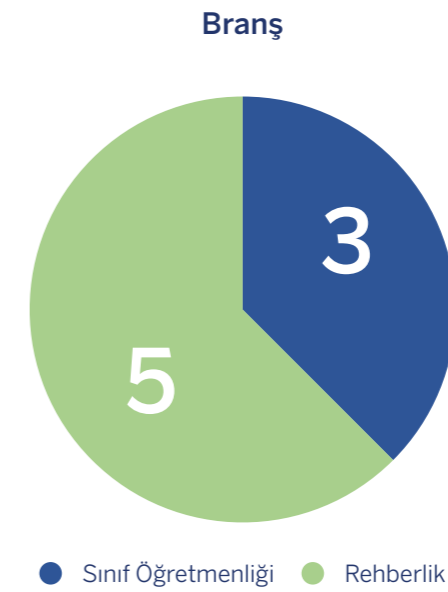

Kısmi Zamanlı Eğitimciler

Çalışma kapsamını içeren dönemde Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı eğitimlerini veren Kısmi Zamanlı Eğitimcilerde, değişim teorisinde belirlenen başlıklara paralel olarak **mesleki farkındalık ve gelişim, iyi olma hali, yetişkin eğitimi becerilerinin artışı, destekleyici ilişkiler ve network** ile mesleki motivasyon ve öz yeterlilik olmak üzere beş temel başlıktaki değişim incelenmiştir.

Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı eğitimlerini veren Kısmi Zamanlı Eğitimciler ile gerçekleştirilen ankete 5'i kadın 3'ü erkek olmak üzere 8 kişi katılım göstermiştir.

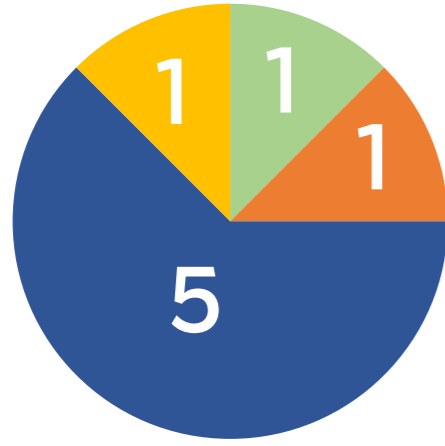
Ankete İstanbul, İzmir, Ankara, Aydın, Mersin ve Gaziantep illerinden katılım gösterilmiştir. Ankete katılan Kısmi Zamanlı Eğitimcilerin 5'i rehberlik branşında 3'ü sınıf öğretmeni olarak eğitim veren öğretmenlerden oluşmaktadır.

- "Müfredat hafifletilip daha çok etkinlik yapılmalı ve sosyal becerilerin daha da artması sağlanmalı."
- "Yüz yüze eğitimlere bekliyoruz sizleri."
- "Proje gayet güzel ama bir şey eklemem gerekirse bu proje kapsamında yüz yüze etkinliklerin ve buluşmaların sayısı artırılabilir. Sadece öğretmenlere değil, veli ve öğrencilere yönelik de mutluluk sınıfı ile ilgili etkinlikler düzenlenebilir, diye düşünüyorum."
- "Tüm öğretmen ve öğrencilere ulaşılabilir."
- "Bence benzer eğitimler belli periyotlarla devam etmeli."
- "Devamının gelmesini isterim."
- "Katılımcı sayılarının azaltılarak daha küçük gruplar halinde yapılması... Eğitim süresi daha uzun olmalı ve bir gecede senkron eğitim süreleri daha kısa tutulmalıdır. İkinci oturumlarda motivasyon azalmaktadır ve yorucu olmaktadır."
- "Pozitif psikoloji çalışmalarına daha çok ihtiyacımız var. Öğretmenlerimizin de geleceğe yönelik umudu tazelenmeli."
- "Projenin, yaz döneminde de devam etmesini isterim."
- "Katılımcılara farklı eğitimler için davet gönderebilirsiniz."
- "Üzgünüm, devam edemedim. Gruptaki arkadaşların ve eğitimcilerimizin paylaşımlarını takip ettim sadece. Çok istemişim ama depremden sonra düzenli bir hayata geçemediğim için hem okul hem aile sorumlulukları nedeniyle bu projeye zaman ayıramadım."
- "Evet güzel proje ama insanın önce yaşamsal ihtiyaçları var. Güvensiz bir ortamda, yeterli barınma ve gıdaya erişemeyen çok fazla çocuğumuz var. Aynı şekilde öğretmenlerin de geçim kaygısı olmamalı ki üretebilsinler. Kaygı, korku ortadan kalkmadan pozitif düşünce 'miş gibi' olur."

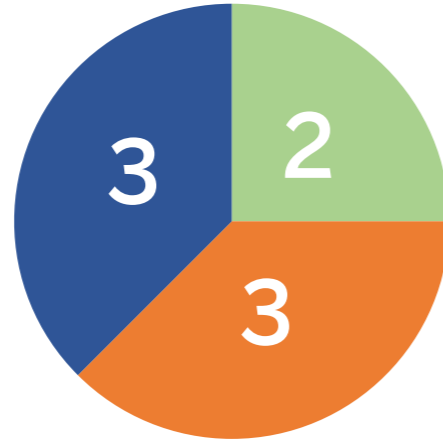

Mesleki çalışma süresi

● 11 - 15 yıl ● 16 - 20 yıl
● 21 - 25 yıl ● 26 yıl ve üzeri

ÖRAV'da Kısmi Zamanlı Eğitimci olma süresi

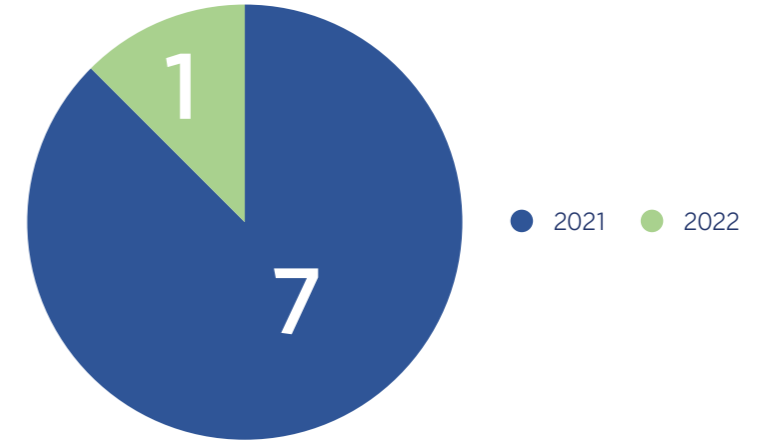

● 2 - 3 yıl ● 6 - 9 yıl
● 10 yıl veya daha fazla

Kısmi Zamanlı Eğitimcilerin mesleki çalışma sürelerine bakıldığında bütün katılımcıların 11 yıl ve üzeri süredir öğretmen olduğu ve 21-25 yıldır öğretmenlik yapan eğitimcilerin çoğunluğu oluşturduğu görülmektedir. Bu verilerden, Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı eğitimini gerçekleştiren Kısmi Zamanlı Eğitimcilerin mesleklerinde uzun yıllar geçirmiş deneyimli öğretmenler olduğu anlaşılmaktadır.

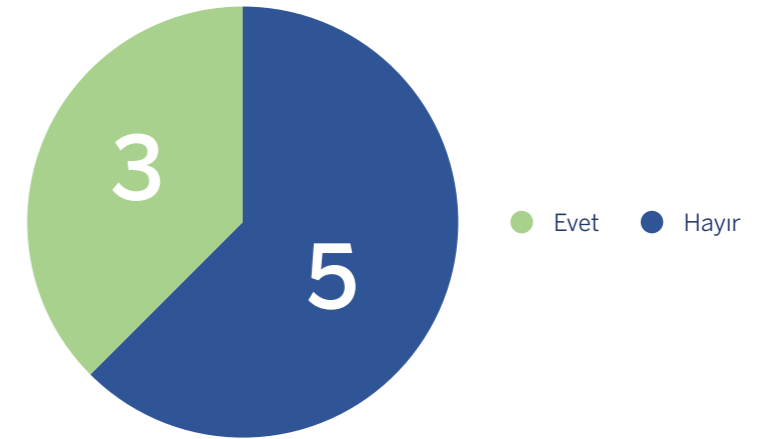
Ayrıca, eğitimcilerin ÖRAV'da Kısmi Zamanlı Eğitimci olma sürelerine bakıldığında 3 kişinin 10 yıl veya daha fazla süredir ve 3 kişinin 6-9 yıldır ÖRAV'da eğitimci oldukları görülmektedir. Mesleklerindeki deneyimlerine benzer şekilde Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı eğitimlerini veren Kısmi Zamanlı Eğitimcilerin ÖRAV'da Kısmi Zamanlı Eğitimci olma konusunda da deneyimli oldukları anlaşılmaktadır.

KKMS Projesi'ne dahil olunan yıl

Kısmi Zamanlı Eğitimcilere Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı Projesi'ne hangi yıl dahil oldukları sorulduğunda neredeyse bütün katılımcıların, projeye eğitimlerin başlangıç yılı olan 2021'de (7 kişi) dahil olduğu görülmektedir. Kısmi Zamanlı Eğitimcilerin neredeyse hepsinin projeye başlangıcından beri dahil olması, eğitimlerin Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı eğitim içeriklerinde de deneyimli kişilerce gerçekleştirildiğini göstermektedir.

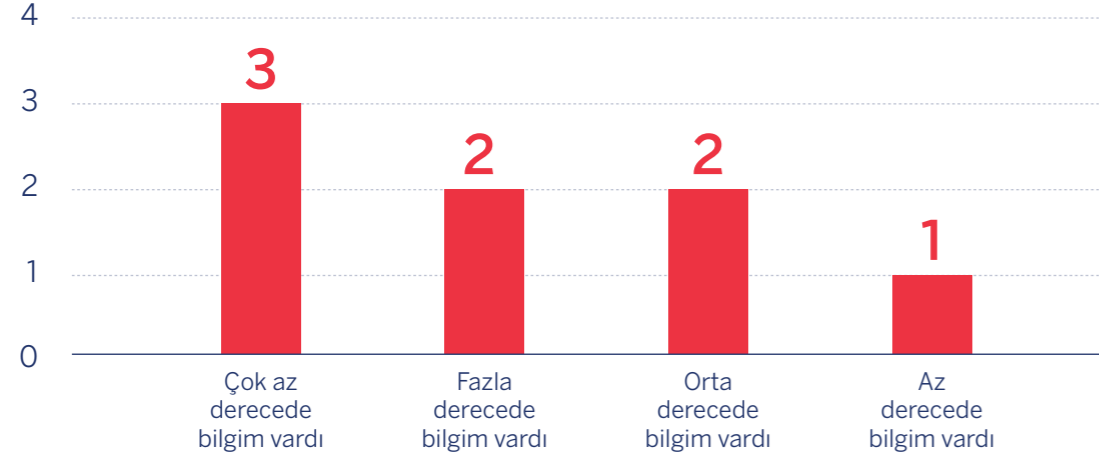
KKMS Projesi öncesinde toplumsal fayda yaratan bir çalışmada yer alma deneyimi

Kısmi Zamanlı Eğitimcilere Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı eğitimleri öncesinde toplumsal fayda yaratan bir çalışmada yer alma deneyimlerinin bulunup bulunmadığı sorulduğunda çoğunluğun (5 kişi), daha önceden de toplumsal fayda yaratan bir çalışmada yer aldığı görülmektedir. Bu veri, eğitimleri gerçekleştiren Kısmi Zamanlı Eğitimci grubunun toplumsal fayda yaratma motivasyonları yüksek öğretmenlerden oluştuğunu göstermektedir.

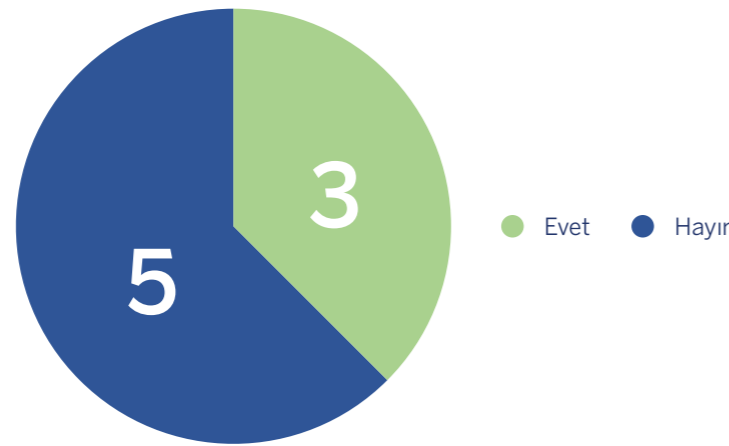

KKMS Projesi'ne dâhil olmadan önce eğitimde pozitif psikolojiyle ilgili sahip olunan bilgi

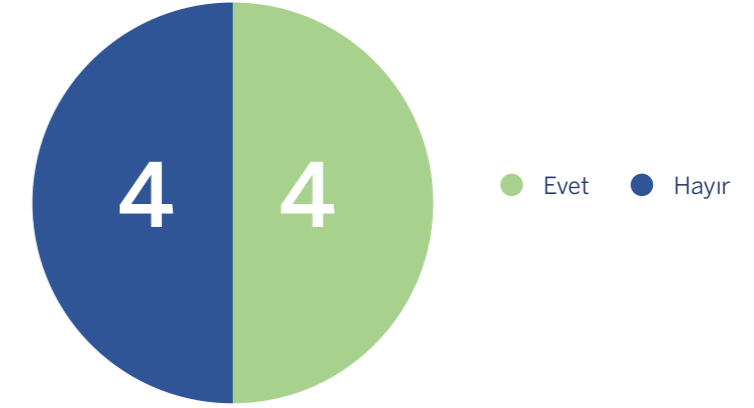
Eğitimcilerin Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı Projesi'ne dâhil olmadan önce eğitimde pozitif psikolojiyle ilgili ne kadar bilgiye sahip oldukları sorulduğunda yarısının projeye dahil olmadan önce eğitimde pozitif psikolojiyle ilgili çok az derecede (3 kişi) ve az derecede (1 kişi) bilgisi olduğu; diğer yarısının ise orta derecede (2 kişi) ve fazla derece (2 kişi) bilgisi olduğu görülmektedir. Orta, az ve çok az derecede bilgiye sahip olduklarını belirtenlerin katılımcıların çoğunluğunu oluşturduğu düşünüldüğünde genel olarak eğitimcilerin de öğretmenlerle benzer olarak, eğitim öncesinde eğitimde pozitif psikolojiyle ilgili yoğun bir bilgi sahibi olmadıkları anlaşılmaktadır.

2023 döneminde mentorluk desteği/öğretmenlerden sınıflarında uygulama yapmaya dair destek talebi

Mentorluk sürecinin dahil olmadığı 2023 döneminde, katılımcılara gönüllü olarak mentorluk desteği verip vermedikleri/sınıflarında uygulama yapmaya dair destek isteyen öğretmenler olup olmadığı sorulduğunda sadece 3 kişi "Evet" yanıtını vermiştir. Bu 3 Kısmi Zamanlı Eğitimciye, bu dönemde kaç kişiye bu şekilde destek oldukları sorulduğunda ise bir katılımcının 3 kişiye ve bir katılımcının da 2 kişiye destek olduğu görülmektedir. Bir katılımcının ise destek istendiğini belirttiği ancak bu dönemde destekte bulunamadığı anlaşılmaktadır.

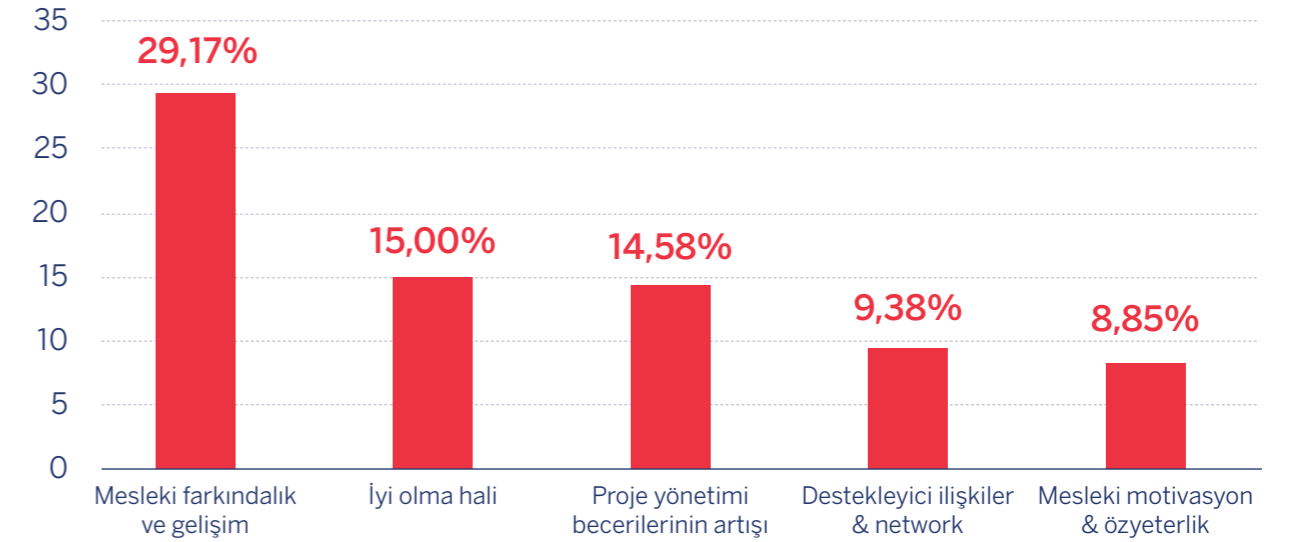
2023 döneminde pozitif psikoloji yöntem ve çalışmalarını kendi sınıflarınızda uygulama

2023 döneminde, pozitif psikoloji yöntem ve çalışmalarını kendi sınıflarında uygulayıp uygulamadıkları sorusuna Kısmi Zamanlı Eğitimcilerin yarısının "Evet" yanıtı verdiği görülmektedir. Katılımcılara hangi yöntem ve çalışmaları sınıflarında uyguladıkları sorulduğunda en çok 30 Hedef Çalışması, Mutluluk Günlüğü, Mutlu Sandalye gibi uygulamaların yanı sıra mutluluğun öğrenilebileceği ve duyguların iyileştirme etkileri gibi bilgilerin uygulandığı anlaşılmaktadır.

Proje sonrası değişim teorisi çerçevesinde gerçekleşen değişim yüzdeleri, eğitimleri veren Kısmi Zamanlı Eğitimciler için aşağıdaki grafikte özetlenmektedir:

Kısmi Zamanlı Eğitimcilerde görülen değişim (%)

Grafik incelendiğinde, Kısmi Zamanlı Eğitimcilerin öğretmenlerde olduğu gibi en yüksek değişimi **%29 ile mesleki farkındalık ve gelişim** başlığında yaşadığı ve bu değişim alanı ile diğer başlıklar arasında önemli bir fark olduğu görülmektedir. Ayrıca, Kısmi Zamanlı Eğitimcilerin bu değişimi öğretmenlere göre daha yüksek bir oran ile deneyimledikleri görülmektedir. Kısmi Zamanlı Eğitimcilerin Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı eğitimleri öncesinde eğitimci eğitimleri aldıkları ve bu eğitimlerle edindikleri bilgi ve yöntemleri meslektaşlarına aktarırken bilgilerini tazeleme ve öğrendiklerini uygulama imkânı buldukları düşünüldüğünde en büyük değişimin bu başlıkta yaşanması ve öğretmenlerden daha yüksek bir değişim deneyimlenmesi beklenen bir durumdur.

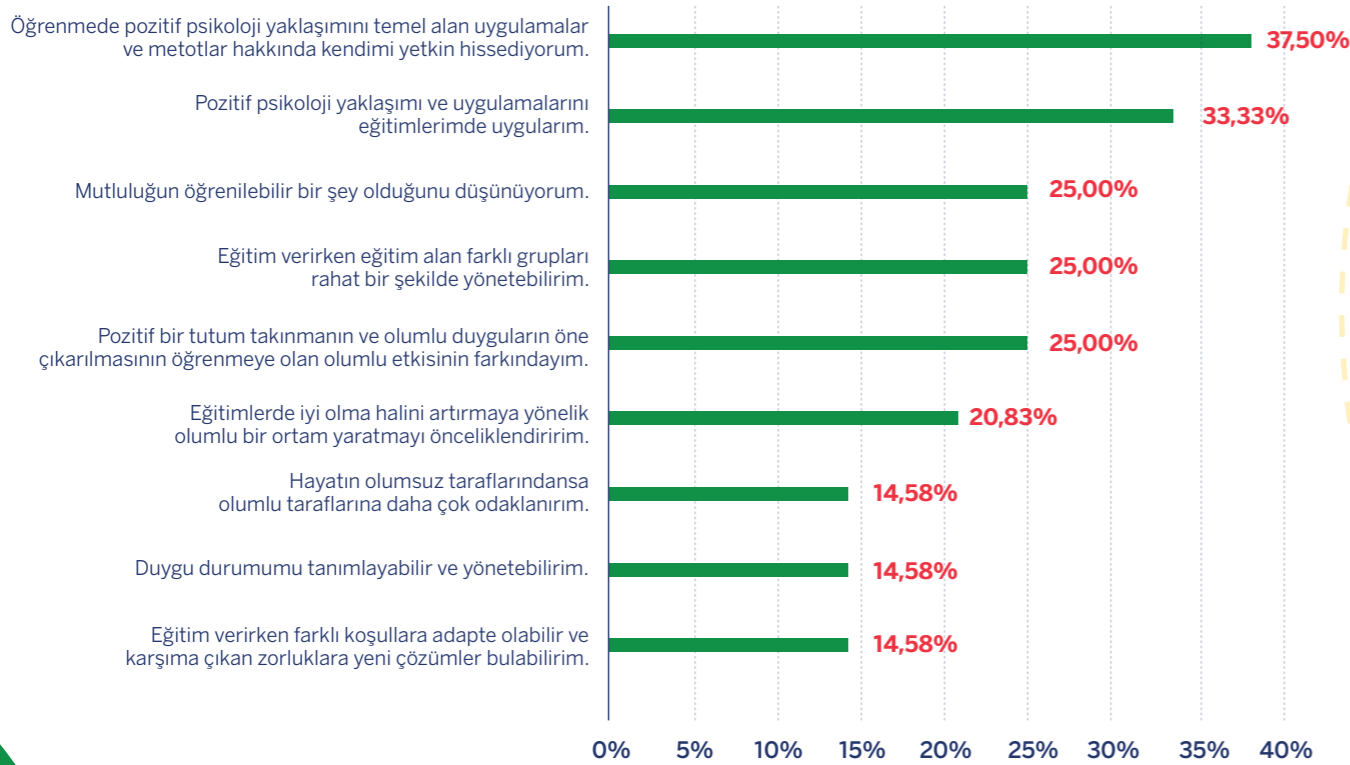

İyi olma hali ve yetişkin eğitimi becerilerinin artışı başlıkları **%15**'lik oranlarla mesleki farkındalık ve gelişimi takip etmektedir. Kısmi Zamanlı Eğitimcilerin iyi olma hali başlığında öğretmenlere göre daha yüksek değişim yaşamalarının, eğitimlerin tek seferlik kalmamasıyla ve verdikleri eğitimlerle anlattıkları konuları daha fazla içselleştirebilmiş ve kendi hayatlarında uygulayabilmiş olmalarıyla bağlantılı olduğu düşünülmektedir. Bu koşulların yanı sıra deneyim, branş vb. açılardan çeşitliliği yüksek ve kalabalık gruplara eğitim verme tecrübesinin Kısmi Zamanlı Eğitimcilerin, yetişkin eğitimi becerilerinin artışı başlığında da önemli bir değişim yaşamalarını sağladığı söylenebilir.

Bu alanların ardından ise **%9**'luk oranlarla **destekleyici ilişkiler ve network ile mesleki motivasyon ve özyeterlilik** alanları gelmektedir. Kısmi Zamanlı Eğitimcilerin büyük çoğunluğunun 6 ve daha uzun yıllardır ÖRAV'da eğitimci oldukları düşünüldüğünde, halihazırda bir mesleki ağlarının var olduğu ve Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı eğitimlerinin çevrim içi eğitim formatıyla bu ağa olan ekstra katkısının görece az olduğu düşünülmektedir. Ayrıca katılımcıların, uzun yıllardır ÖRAV'da Kısmi Zamanlı Eğitimci olmaları, başından beri projeye dahil olmaları ve büyük bir kısmının Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı eğitimleri öncesinde de toplumsal fayda yaratan bir çalışmada yer alma deneyimlerinin bulunması, bu grubun halihazırda mesleki motivasyonlarının ve öz yeterliliklerinin yüksek olduğunu ve Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı eğitimlerinin bu alanlardaki etkilerinin bu yüzden sınırlı olabileceğine işaret etmektedir.

Eğitilmeye katılan Kısmi Zamanlı Eğitimcilerde değişim teorisi kapsamındaki değişim başlıkları altında 18 ölçüt değerlendirilmiştir. Aşağıdaki grafik bu ölçütler arasında en yüksek değişimin gözlemlendiği 9 ölçüt özetlemektedir.

Kısmi Zamanlı Eğitimcilerde değerlendirilen en yüksek 9 ölçüt (%)

Yandaki grafik incelendiğinde, **“Öğrenmede pozitif psikoloji yaklaşımını temel alan uygulamalar ve metotlar hakkında kendimi yetkin hissediyorum.”** ölçütünün **%38** ile ve **“Pozitif psikoloji yaklaşımı ve uygulamalarını eğitimlerimde uyguluyorum”** ölçütünün **%33** ile en yüksek iki ölçüt olduğu görülmektedir. Bu iki ölçütün ve ilk beş ölçütten üçünün, mesleki farkındalık ve gelişim başlığına dair olması, Kısmi Zamanlı Eğitimcilerin eğitimden sonra öğrenme süreçlerinde pozitif psikoloji yaklaşımını aktif bir şekilde kullanabilme yetkinliklerini göstermektedir. Kısmi Zamanlı eğitimcilerin bu ölçütlerde öğretmenlere kıyasla daha yüksek oranda gelişim göstermesinin, aldıkları eğitimin yanı sıra verdikleri eğitimlerle, eğitimleri tekrarlama imkânı bulmalarının bir sonucu olduğu düşünülmektedir.

Ayrıca, en yüksek değerlendirilen 5 ölçüt içerisinde **“Eğitim verirken eğitim alan farklı grupları rahat bir şekilde yönetebilirim.”** ölçütünün olması, Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı eğitimlerinin Kısmi Zamanlı Eğitimcileri öğretmenlerden farklı olarak yetişkin eğitimi becerilerinin artışı konusunda geliştirdiğini göstermektedir. Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı eğitimi aynı zamanda kalabalık gruplara eğitim vermeyi gerektirdiğinden diğer eğitimlere göre de yetişkin eğitimi becerilerinin artışı konusunda fayda sağlamaktadır. Ayrıca, **“Duygu durumumu tanımlayabilir ve yönetebilirim.”** (%15) ve **“Hayatın olumsuz taraflarındansa olumlu taraflarına daha çok odaklanırım.”** (%15) gibi Kısmi Zamanlı Eğitimcilerin iyi olma hallerine dair göstergelerin grafikte daha düşük göstergeler olması, eğitimlerin eğitimcilerin bireysel hayatlarındaki iyi olma hallerine olan etkisinin öğretmenlere benzer şekilde daha sınırlı olduğunu göstermektedir.

Açık uçlu soruların değerlendirilmesi

Katılımcı öğretmenlerin düşüncelerini daha özgürce ifade edebilmelerine olanak sağlamak için anket formuna kantitatif sorulara ek olarak açık uçlu bir soru da eklenmiştir. Bu soru ile, KKMS eğitimlerinin Kısmi Zamanlı Eğitimcilerde yarattığı değişime dair kalitatif bilgi edinmek amaçlanmıştır.

Genel olarak yanıtlar incelendiğinde Kısmi Zamanlı Eğitimciler projenin daha etkili olabilmesi adına eğitimin yüz yüze gerçekleştirilmesi konusunda öneride bulunmuşlardır. Bununla birlikte, eğitimin hedef kitlesinin okul yöneticileri ve velilere genişletilmesi ve daha fazla yaygınlaştırılması Kısmi Zamanlı Eğitimcilerin önerileri arasında yer almıştır.

- “Bu projede yüz yüze eğitime başlanmasının, projenin yaygınlaşması için daha da etkin olacağına inanıyorum.”
- “Hem kendi düşüncem hem de katılımcıların istekleri doğrultusunda bu eğitimin kesinlikle yüz yüze verilmesi gerektiğini düşünüyorum.”
- “Okul yöneticilerine özellikle verilmesi gereken bir eğitim.”
- “Pozitif psikoloji ilkelerini sınıf ortamında öğrencilere uygulamaya çalışsak da bu ilkelerin; okul, aile ve geniş çapta, yaşanan toplum tarafından da desteklenmesiyle güçlenebileceğini düşünüyorum.”

d. Etkinin Sayısallaştırılması ve SROI'ın Hesaplanması

Etki Değerlendirmesi çalışması kapsamında okumakta olduğunuz raporun ilk bölümünde detaylarına yer verilen Yatırımın Sosyal Getirisi (Social Return on Investment, SROI) yöntemi kullanılarak, proje paydaşlarında yaratılan değişime finansal bir değer biçilmiş ve projeye yapılan her 1 TL'lik yatırımın kaç TL değerinde sosyal değer yarattığı hesaplanmıştır. Aşağıda paylaşılan tablolarda her bir kilit paydaş için analizin en önemli bazı kalemlerine yer verilmektedir:

	Değişim Teorisi Sonuçları	Paydaş/ Kimlere soruldu?	Her bir Sonuç için Değişim(%)	Deadweight	Attribution	Toplam Değişim	Toplam Yaratılan Değer (TL)
Öğretmenler	Mesleki gelişim ve kişisel farkındalık	Öğretmenler	%19	%51	%53	%4,9	1.748.976
	İyi olma hali	Öğretmenler	%10	%51	%53	%2,5	985.204
	Mesleki motivasyon & öz yeterlilik	Öğretmenler	%9	%51	%53	%2,2	431.630
	İlişki kurma becerileri ve network	Öğretmenler	%7	%51	%53	%1,9	113.917
TOPLAM (₺)							3.279.724₺

	Değişim Teorisi Sonuçları	Paydaş/ Kimlere soruldu?	Her bir Sonuç için Değişim(%)	Deadweight	Attribution	Toplam Değişim	Toplam Yaratılan Değer (TL)
Kısmi Zamanlı Eğitimciler	Mesleki farkındalık ve gelişim	Kısmi Zamanlı Eğitimciler	%29	%44	%60	%9,7	42.030
	İyi olma hali	Kısmi Zamanlı Eğitimciler	%15	%44	%60	%5	23.448
	Yetişkin eğitimi becerilerinin artışı	Kısmi Zamanlı Eğitimciler	%15	%44	%60	%4,9	8.643
	Destekleyici ilişkiler & network	Kısmi Zamanlı Eğitimciler	%9	%44	%60	%3,1	2.262
	Mesleki motivasyon & öz yeterlilik	Kısmi Zamanlı Eğitimciler	%9	%44	%60	%3	6.999
TOPLAM (₺)							83.383₺

TÜM PAYDAŞLARDA YARATILAN TOPLAM DEĞER (₺)

3.363.107 ₺

i. Odak Grup Görüşmeleri ve Bire Bir Görüşmeler

Çalışmanın bu aşamasında, sosyal etki değerlendirme çalışması kapsamında hesaplanan değerlerin özetlenmesi amaçlanmaktadır. SROI değeri, yaratılan değer TL cinsinden miktarının, yapılan yatırım (TL) miktarına bölünmesi ile bulunur ve böylelikle 1 TL'lik yatırım başına ne kadar sosyal etki yaratıldığı hesaplanmış olur. Özetle, SROI, yaratılan değer hesaplanan parasal değerinin, yapılan yatırıma olan oranıdır. Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı Projesi kapsamında 2023 Ekim-2024 Şubat döneminde elde edilen toplam sosyal değer SROI metodolojisi ile 3.363.107 TL olarak hesaplanmıştır.

Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı Projesi'ne aynı dönemde yapılan yatırım ise 1.408.000 TL olarak hesaplanmıştır. Bu miktar; ÖRAV tarafından paylaşılan proje bütçesi ve kalemleri üzerinden eğitimler için harcanan operasyonel ve varsa ekipman giderleri ve proje için gereken insan kaynağı maliyetleri göz önüne alınarak elde edilmiştir.

$$SROI = \frac{\text{Yaratılan değer (TL)}}{\text{Yapılan yatırım (TL)}}$$

Aşağıda, Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı Projesi SROI değerine yer verilmektedir.

Yaratılan değer (TL)	3.363.107
Yapılan yatırım (TL)	1.408.000
SROI	2,4

e. Değerlendirme ve Öneriler

Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı Sosyal Etki Değerlendirmesi çalışması, ÖRAV tarafından 2021 yılından itibaren yürütülen Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı projesinin 2023 Ekim-2024 Şubat döneminde yarattığı sosyal etkiyi, "Yatırımın Sosyal Getirisi" (Social Return on Investment- SROI) metodolojisini kullanarak ölçmeyi, çalışmanın bulguları ışığında yorumlar getirmeyi ve önerilerde bulunmayı amaçlamaktadır. Bu kapsamda Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı eğitimi sosyal etki analizinin odağını oluşturmaktadır.

Analiz kapsamında Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı eğitimine katılan öğretmenler ve eğitimleri gerçekleştiren Kısmi Zamanlı Eğitimciler olmak üzere toplam iki faydalanıcı grubu belirlenmiştir. Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı eğitimi faydalanıcılarıyla odak grup görüşmeleri ya da bire bir görüşmeler yapılmış ve değişim teorileri belirlenmiştir.

Eğitime katılan **öğretmenlerle** gerçekleştirilen anket çalışmasına eğitimlere 2023 Ekim-2024 Şubat arasında katılan 171 öğretmen katılmıştır. Aynı dönemde eğitimlere 2.257 öğretmenin katıldığı düşünüldüğünde, hedeflenen %95 güven aralığı için %5 hata payına sahip bir örneklem sayısına ulaşamadığı belirtilmelidir. Katılımcı sayısı ancak %95 güven aralığında %7 hata payına sahip bir veri analizini gerçekleştirmeyi mümkün kılmıştır. Sonuçların genelleştirilmesine yönelik çıkarımlar yapılırken bu değerlerin göz önüne alınması gerekmektedir. Çalışma kapsamında, değişim teorisinde belirlenen ve SROI analizi için gerekli olan başlıklara paralel olarak **mesleki farkındalık ve gelişim, iyi olma hali, mesleki motivasyon ve öz yeterlilik ile ilişki kurma becerileri ve network** olmak üzere dört temel başlıktaki değişim incelenmiştir.

Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı eğitimine katılan öğretmenlerin en yüksek değişimi **%19 ile mesleki farkındalık ve gelişim** alanında yaşadığı görülmüştür. Eğitimler, amaçlarına uygun bir şekilde öğretmenlerin pozitif psikolojiye yönelik farkındalık kazanmalarını, pozitif bir sınıf ortamı yaratmayı önemsemelerini ve buna yönelik uygulamalar ve yöntemler edinmelerini sağlamaktadır. Öğretmenlerin mesleki olarak deneyimli bir faydalanıcı grubundan oluşmasına rağmen en büyük değişimin bu alanda olması, eğitimin ihtiyaç duyulan bir gelişim alanına hitap ettiğini ve temel amaçlarında başarılı olduğunu göstermektedir. Öğretmenlerin yarısından fazlasının eğitime katılmadan önce eğitimde pozitif psikolojiye dair pek bilgiye sahip olmaması da bu düşüncüyü desteklemektedir.

Mesleki farkındalık ve gelişim alanındaki değişimi **%10 ile iyi olma hali ve %9 ile mesleki motivasyon ve öz yeterlilik alanları** takip ederken **ilişki kurma becerileri ve network %7** ile en düşük değişim yaşanan başlık olmuştur. Öğretmenlerin farklı branşlardan ve kademelerden geniş gruplarla eğitimlere altı günlük sürelerde katıldıkları düşünüldüğünde ikincil değişim alanlarındaki değişimlerin kısıtlı kalması beklenir bir durumdur. Bu başlıklardaki değişimler için daha uzun süreli etkileşimler gerektiği gibi özellikle iyi olma hali, motivasyon ve öz yeterlilik gibi alanlardaki değişimlerin kişinin içinde bulunduğu yapısal koşullar ve konjonktürel olaylardan da etkilendiği ve bireysel çabalara da bağlı olduğu dikkate alınmalıdır. Eğitimler, pozitif psikolojinin eğitimlerdeki önemine dair farkındalık sağlamış ve mutluluk ve iyi olma haline dair kavramları öğretmenlerin öğrenmesini sağlamış olsa da bu kazanımların iyi olma halinde değişim sağlamaya dönüşmesi daha derin ve sürekli etkilerin gerçekleşmesiyle mümkün olacaktır. Özellikle öz yeterlilik hissini, öğretmenlerin öğrendikleri bilgileri ve uygulamaları sınıflarına taşımaları, öğrencileriyle uygulamaları ve bu uygulamaların etkisini görmeleriyle artacağı düşünülmektedir.

Ayrıca, katılımcıların ÖRAV'ın diğer eğitim ve etkinliklerine de katılıyor olması ve yarısından fazlasının eğitimler öncesinde de sınıflarında müfredat dışı projeler veya uygulamalar (%64) gerçekleştirdiğini belirtmesi eğitimlere katılan grubun zaten motivasyonu yüksek bir grup olduğunu ve bu yüzden mesleki motivasyon ve öz yeterlilik başlığında yaşanan artışın sınırlı kalmış olabileceğini de düşündürmektedir. Eğitimlerin çoğunlukla çevrim içi, altı günlük kısıtlı bir sürede gerçekleştiği, bunun da bir kısmının asenkron eğitimlerden oluştuğu düşünüldüğünde ilişki kurma becerileri ve network alanında yaşanan değişimin de kısıtlı olması anlaşılır bir sonuçtur. Kalitatif bulgular da bu sebeplerden dolayı öğretmenlerin birbirleriyle ve Kısmi Zamanlı Eğitimcilerle kurduğu ilişkinin sınırlı olduğunu göstermektedir.

ÖRAV bünyesinde eğitimleri veren **Kısmi Zamanlı Eğitimcilerle** gerçekleştirilen anket çalışmasına, 2023 Ekim-2024 Şubat döneminde eğitimleri veren 9 eğitimciden 8'i katılmıştır. Çalışma kapsamında, değişim teorisinde belirlenen ve SROI analizi için gerekli olan başlıklara paralel olarak **mesleki farkındalık ve gelişim, iyi olma hali, yetişkin eğitimi becerilerinin artışı, mesleki motivasyon ve öz yeterlilik ile destekleyici ilişkiler ve network** olmak üzere dört temel başlıktaki değişim incelenmiştir.

Kısmi Zamanlı Eğitimciler, **%29** ile en yüksek değişimi **mesleki farkındalık ve gelişim** başlığında yaşamışlardır. Bu alandaki değişim, diğer başlıklara göre önemli derecede yüksektir. Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı eğitimlerinin amaçlarına uygun olarak, Kısmi Zamanlı Eğitimcileri de pozitif psikolojiye dair kavram ve bilgilerin sınıfta uygulanmasına yönelik olarak etkilemiş ve geliştirmiştir. Eğitimcilerin yaşadıkları değişim öğretmenlere kıyasla çok daha yüksek oranda gerçekleşmiştir. Bu faydalanıcı grubunun, eğitim öncesinde eğitimci eğitimleri almaları ve bu eğitimlerle edindikleri bilgi ve yöntemleri meslektaşlarına aktarırken bilgilerini tazeleme ve öğrendiklerini uygulama imkânı bulmalarının yanı sıra eğitimcilerin yarısının proje öncesi konuyla ilgili az ya da çok az bilgiye sahip olmasının, bu yüksek değişimi anlaşılır kıldığı düşünülmektedir.

İyi olma hali ve yetişkin eğitimi becerilerinin artışı başlıkları, **%15**'lik oranlarla mesleki farkındalık ve gelişimi takip etmektedir. Kısmi Zamanlı Eğitimcilerin, iyi olma hali başlığında öğretmenlere göre daha yüksek değişim yaşamaları, verdikleri eğitimlerle anlattıkları konuları daha fazla içselleştirmeleriyle öğrenilen bilgilerin tek seferlik eğitimlerle sınırlı kalmaması ve kendi hayatlarında daha çok uygulama imkânı bulmalarıyla ilişkilendirilmektedir. Ayrıca Kısmi Zamanlı Eğitimciler; deneyim, eğitim verilen kademe ve branş gibi açılardan çeşitliliği yüksek, kalabalık gruplara eğitim verme tecrübesi ile öğretmenlerden farklı olarak yetişkin eğitimi becerilerinde de önemli bir değişim yaşamıştır.

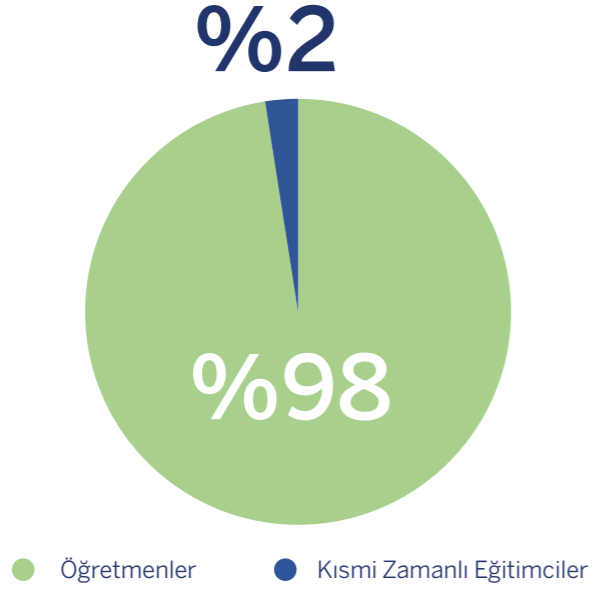
Destekleyici ilişkiler ve network ile mesleki motivasyon ve öz yeterlilik alanları, **%9**'luk oranlarla diğer alanlardan sonra gelmektedir. Kısmi Zamanlı Eğitimcilerin çoğunun uzun yıllardır ÖRAV'da eğitimci oldukları ve bir kısmının Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı Eğitimlerinin 2021 yılından beri veriyor olduğu düşünüldüğünde, eğitimcilerin zaten mesleki bir dayanışma ağına sahip oldukları tahmin edilmektedir. Çoğunlukla çevrim içi eğitim formatında verilen eğitimlerin bu ağa ekstra katkısının görece az olduğu düşünülmektedir. Ayrıca, uzun yıllardır ÖRAV'da Kısmi Zamanlı Eğitimci olmaları, yarısından fazlasının ÖRAV öncesinde de toplumsal fayda yaratan çalışmalarda yer alma deneyiminin bulunması, bu grubun zaten yüksek mesleki motivasyon ve **öz yeterliliğe** sahip olduğunu ve bu nedenle, Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı eğitiminin çalışma kapsamındaki faaliyetlerinin bu alanlarda sınırlı etkiye yol açtığı tahmin edilmektedir.

Her iki faydalanıcı grubunun da değişim teorisi başlıklarında yaşadıkları değişimlere ek olarak öğrendikleri pozitif psikoloji yaklaşımlarını sınıflarına ne oranda taşıdıkları sorgulanmıştır. Eğitimlerde edinilen bilgileri 2023-2024 döneminde sınıflarında uygulayıp uygulamadıklarına dair soruya öğretmenlerin %55'i, Kısmi Zamanlı Eğitimcilerin ise yarısı uyguladıklarına yönelik cevap vermişlerdir. Öğretmenler, çoğunlukla pozitif psikoloji kavram, tutum ve yaklaşımları sınıflarına taşır ve spesifik uygulama ve etkinlikleri sınıflarda daha az uygularken sayıları karşılaştırma yapmak için az olsa da Kısmi Zamanlı Eğitimcilerin daha büyük bir oranı projedeki spesifik uygulama ve etkinlikleri sınıflarında uygulamıştır.

Söz konusu değişimlerin SROI yöntemi kullanılarak parasal değere dönüştürülmesinin ardından yaratılan toplam değer **3.363.107 TL** olarak hesaplanmıştır. Yaratılan değer her bir paydaş grubuna göre dağılımına bakıldığında, bu değer **%98'inin eğitime katılan öğretmenlerde ve %2'sinin eğitim veren Kısmi Zamanlı Eğitimcilerde** yaratılan değişimden kaynaklandığı görülmektedir. Öğretmenlerde yaratılan değer, toplam yaratılan değer içindeki yüksekliği projenin hedefleriyle örtüşmektedir.

Yaratılan Toplam Değerin Paydaşlara Göre Dağılımı (%)

Proje çerçevesinde, Sosyal Etki Değerlendirme Çalışması kapsamında ele alınan 2023 Ekim-2024 Şubat tarihleri aralığında yaratılan değer (3.363.107 TL) ve projeye aynı dönemde yapılan yatırım (1.408.000 TL) göz önüne alındığında, projeye yatırılan her **1 TL'lik yatırım için 2,4 TL değerinde sosyal değer** yaratıldığı sonucu ortaya çıkmaktadır. Çalışma kapsamında ölçülmediği için bu değere, projenin öğrenciler ya da veliler gibi diğer paydaş grupları üzerindeki etkileri dahil değildir. Ancak, projenin öğrenciler ve hatta veliler üzerindeki etkisinin de oldukça yüksek bir eğitim olduğu çalışmanın niteliksel verilerinden hareketle düşünülmektedir.

Anket sonuçlarına bakıldığında, Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı Projesi kapsamında verilen eğitimlerin katılımcılar için birçok açıdan bilgilendirici ve bireysel niteliklerinde geliştirici olduğunu söylemek mümkündür. Faydalıcılarda incelenen ölçütlerdeki değişim oranları, "net değişim" hesaplandığında, yani "deadweight" ve "attribution" hesaplamaya dahil edildiğinde bir miktar düşmektedir. Her iki grup da yaşadıkları değişimin önemli bir kısmını projeye atfediyor olsa da Kısmi Zamanlı Eğitimcilerin genel olarak yaşadıkları değişimleri projeye atfetme (attribution) oranları öğretmenlere kıyasla daha yüksektir. Proje olmasaydı da bu değişimleri yaşayacaklarını (deadweight) düşünme oranına bakıldığında da Kısmi Zamanlı Eğitimcilerin proje olmadan daha az değişim yaşayacaklarını düşündükleri görülmektedir. Kısmi Zamanlı Eğitimcilerin verdikleri eğitimler sayesinde projede daha sürekli bir biçimde yer alıyor olmaları, eğitimlerin etkilerini bu şekilde tekrarlamaları gibi sebeplerin bu sonuçta etkili olduğu düşünülmektedir. Öğretmenler ise Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı Projesi'yle, genellikle eğitimler üzerinden daha sınırlı bir vakitte ilişkilenecek oldukları için öğretmenlerin, yaşadıkları değişimleri projeye atfetme oranları Kısmi Zamanlı eğitimcilerden az olsa da, altı günlük bir eğitimin sınırları düşünüldüğünde bu oranlar yine de yüksektir.

SROI oranları özellikle kurumun ve projenin, paydaşları ile iletişim kurabilmesi açısından son derece önemlidir. Yürütülen bir projede yaratılan değişimi, yapılan etkinlikler üzerinden anlatabilmek yerine, projede yaratılan değişimi, paydaşların gözünden aktarmak ve bu değişime yönelik hesaplanmış olan SROI değeri üzerinden açıklamak hem daha kolay hem de daha etkili olmaktadır.

Dünya geneline baktığımızda, projelerde elde edilen SROI değerleri birbirinden oldukça farklılık gösterebilirken, projelerin SROI değerlerine göre birbirleri ile karşılaştırılmaları tavsiye edilen bir yöntem olmamaktadır. SROI analizinin, bunun yerine projeyi kendi içinde, hedeflenen etkilere ulaşıp ulaşılmadığını ve gelişimini takip edebilmek ve proje planlamasını istenilen doğrultuda düzenleyebilmek için gerçekleştirilmesi önerilmektedir. Diğer yandan, SROI değerinin 1:1 oranında oluşu, projeye yatırılan her 1 TL'lik yatırımın 1 TL'lik sosyal değer yarattığı anlamına geldiği düşünüldüğünde, 1:1 oranının üzerinde elde edilen SROI oranlarının projenin başarısına işaret ettiği vurgulanabilir. Bu yaklaşımla, Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı Projesi'ne yapılan **her 1 TL'lik yatırımın 2,4 TL değerinde sosyal fayda yaratması**, projenin yaptığı yatırımın karşılığında daha fazla getiri yaratması nedeniyle olumlu bir sonuç olarak değerlendirilebilir.

Anket sonuçları bütünsel olarak değerlendirildiğinde, Kalpten Kalbe Mutluluk Sınıfı eğitimlerinin, katılımcı öğretmenler ve eğitimleri veren Kısmi Zamanlı Eğitimciler için besleyici ve birçok açıdan bilgilendirici olduğunu söylemek mümkündür.

Gerçekleştirilen projelerin etkisinin genişleyebilmesi ve yaratılan etkinin kalıcı olabilmesi için eğitimlerin sürekliliğinin sağlanması adına görüşmeler ve analizlerden yola çıkarak bazı öneriler öne çıkmaktadır.

Eğitimlerle ilgili en önemli gelişimi alanlarından biri eğitim formatı, biçimi ve içeriğiyle ilgilidir. Çevrim içi eğitimlerin etkileşimli ve yüz yüze içeriklerle desteklenmesi hem öğretmenler hem Kısmi Zamanlı Eğitimciler tarafından öne çıkarılmıştır. Eğitim formatının değişmesi farklı alanlarda yaşanacak değişimi artırma potansiyeline sahiptir. Öğretmenler için yüz yüze eğitimler destekleyici ilişkilerin geliştirilmesi, daha zengin ve verimli bir eğitim ortamının yaratılması ve eğitimden alınan verimin ve motivasyonun artmasına katkıda bulunması açısından önemlidir. Kısmi Zamanlı Eğitimciler için ise özellikle sınıf içinde etkileşimin artması, öğretmenlerden eğitimle ilgili anlık geri bildirim almayı kolaylaştırması ve etkinin bire bir görülmesi açısından özellikle mesleki motivasyon ve öz yeterlilik alanına katkıda bulunacağı düşünülmektedir. Ancak, yüz yüze eğitimlerin artmasının proje masraflarını da artıracığı göz önüne alınarak tamamen yüz yüze olan eğitimlerin yerine eğitimlerin etkisini ve kalıcılığını artırmak üzere eğitime katılmış öğretmenleri belirli bir dönemde bir araya getirecek yüz yüze atölyelerin ya da benzer formatlarda tek günlük buluşmaların düzenlenmesi sağlanabilir. Eğitim çerçevesinde eğitimler çoğunlukla çevrim içi tutulsa da eğitimlerin gerçekleştiği dönem sonunda yüz yüze buluşmalar ve etkinliklerin düzenlenmesi ve bu etkinliklerde öğrencilerin de yer alması öğretmenlerden de bu konuda gelen öneriler arasındadır.

Eğitimlerle ilgili değerlendirilebilecek ikinci bir alan ise senkron eğitimlerin süresinin kısalmasıdır. Pek çok öğretmenin özellikle kendi iş ve hayat yoğunlukları arasında eğitimleri takip etmekte ya da takip ederken zorlanmakta olduğu anlaşılmaktadır. Senkron ders sürelerinin öğretmenlerin çalışma temposu ve kendi hayat yoğunluklarını göz edilerek yeniden düzenlenmesi, öğretmenlerin dersleri verimli bir şekilde takip edebilmeleri ve kendilerini daha tatmin olmuş hissetmelerini sağlama potansiyeli açısından önemlidir.

Eğitimlerin içeriğiyle ilgili en önemli gelişim alanı eğitimlerin uygulamaya yönelik kısımlarının, öğretmenlere sınıflarında yapabilecek daha çok uygulama öğretmek üzere geliştirilmesidir. Öğretmenlerin yarısı lise seviyesinde eğitim verseler de diğer kademelerden eğitim verenler de ciddi oranlarda eğitimlere katılmaktadır. Benzer şekilde, sınıf öğretmenliği ve rehberlik gibi alanlar en sık katılım gösterilen branşlar olsa da öğretmenlerin branşları matematik, fizik gibi alanlardan mesleki eğitim branşlarına ya da beden eğitimine kadar çeşitlilik gösterebilmektedir. Öğretmenlerin, eğitimlerde öğrendikleri uygulamaları özellikle erken yaş gruplarına ve branş derslerinde uyarlamakta zorlandıkları anlaşılmaktadır. Mentorluk uygulamasının eğitim kapsamında çıkarılıp gönüllü bir şekilde devamına karar verilmişse de eğitim içeriklerinin, sınıflarda uygulama yapmayı daha çok teşvik edici ve kolaylaştırıcı hale getirtilmesine yönelik gözden geçirilmesi ve öğretmenlerin bu konularda ek yöntemlerle desteklenmesi önemlidir. Öğretmenlerin sınıflarda doğrudan kullanabilecekleri görsel materyallerin, özellikle erken yaş grupları için genişletilmesi bu nokta da öğretmenleri destekleyici olacaktır.

Bu noktada, eğitimlerin farklı kademe ve branşlardaki öğretmenleri hedeflemesinin de önemli olduğu vurgulanmalıdır. Eğitimler, her branştan öğretmenin kendini geliştirmesini sağlayabilecek bir içeriğe sahip olsa da anket eğitimlerin asıl olarak sınıf öğretmeni ya da rehberlik öğretmenlerine yönelik olduğuna dair bir algı olduğu anlaşılmaktadır. Bu algının kırılmasının hem daha çok öğretmene ulaşmayı sağlaması hem de ulaşılan öğretmenlerin motivasyonlarını artırma potansiyeli bakımından yaratılan etkiyi artırabileceği düşünülmektedir.

Sınıf içi uygulamanın kolaylaştırılmasına yönelik bir öneri de öğretmenlerin eğitim verdikleri koşulların değişkenliğini göz eden uyarlamalara ve eğitimlere olan ihtiyaçla ilgilidir. Sosyo-ekonomik ya da diğer açılardan dezavantajlı öğrencilerle ya da dezavantajlı bölgelerdeki okul ve sınıflarda uygulamaların gerçekleştirilmesi, öğretmenlerin bireysel çabalarına rağmen çeşitlik zorlukları barındırmaktadır. Öğretmenlerin farklı öğrenci gruplarıyla veya farklı dezavantajlı gruplarla çalışma konusunda desteklenmesi, öğretmenlerde uygulama yapmaya yönelik motivasyonu ve imkânları artırmasının yanı sıra öğretmenlerdeki yetersizlik hislerini azaltma potansiyeline de sahiptir.

Eğitimin sınıflarda uyarlanmasına yönelik düzenlenebilecek ek bir atölye, bir rehber el kitabı gibi yöntemlerle öğretmenlerin desteklenmesi de mümkündür. Burada önerilen ek atölyeler öğretmenlere eğitimlerde öğrendiklerini uygulamaları için belirli bir süre tanınmasının ardından gerçekleştirildiği takdirde öğretmenlerin kendi uygulama deneyimlerini paylaşmalarını ve sürece dair geri bildirim vermelerini de sağlayacaktır. Ayrıca, bu atölyelerin yüz yüze yapılması halinde eğitimlerin yüz yüze buluşmalarla desteklenmesi önerisi de gerçekleştirilmiş olacaktır. Uygulamalara yönelik atölyeler ya da ek rehber hazırlanması gibi öneriler hayata geçirilirken özellikle sınıf öğretmenleri dışında, öğrencilerle daha az bir araya gelme imkânına sahip branş öğretmenlerinin de dikkate alınması ve her yaş grubu için örnekler düşünülmesi önemli olacaktır.

Hem mesleki motivasyon ve öz yeterlilik hem de iyi olma hali başlıklarındaki etkiyi artırabilecek bir yöntem de öğretmenlerin kişisel olarak bu konularda kendilerini geliştirmeye devam edebilmeleri için eğitim sonrası farklı kaynaklara ve destek alabilecekleri noktalara yönlendirmeler yapılmasıdır. Projenin, içerik olarak öğretmenlerin iyi olma hallerini de hedeflediği, ancak buradaki değişimin sınırlı kaldığı da düşünüldüğünde; öğretmenlerin, iyi olma hali ve pozitif psikolojiyle ilgili kavramları, tutum ve yaklaşımları daha kalıcı olarak içselleştirebilecekleri şekilde düzenli bir şekilde desteklenmesi ya da kendilerini bu alanlarda geliştirmeye devam edebilecekleri kaynaklara yönlendirilmeleri önemlidir. Bu çerçevede ayrıca, program kapsamında, katılımcıların birbirlerine destek vermeye devam edecekleri, uygulama deneyimlerini ve karşılaştıkları zorlukları birbirleriyle paylaştıkları online bir platform hayata geçirilebilir. Dijital platformların etkileri kısıtlı olsa da, oluşturulacak bu platformun yukarıdaki öneriler doğrultusunda az sayıda bile olsa yüz yüze etkinlikler ya da buluşmalarla desteklenmesi platformun da işlevsellik kazanmasına destek olacaktır. Yüz yüze eğitimlerin ve öğretmenlerin hayatına daha verimli bir şekilde entegre edilebilecek eğitim formatlarının yanı sıra eğitimlerin bir okulun bütününe uygulanması da etkiyi artırması açısından önerilmektedir. Özellikle sınıf ortamını ve öğrenciler arasındaki ilişkileri pozitif bir hava yaratacak şekilde dönüştürme gücü yüksek olan eğitimlerin okul ortamında uygulandığı takdirde sınıftaki ortamın ve öğrencilerdeki değişimin sınıf dışında genel okul atmosferinde de desteklenmesi ve yaşadıkları değişimin tek bir öğretmenleri üzerinden değil, tüm öğretmenleri tarafından pekiştirilmesi sağlanacaktır.

Kısmi Zamanlı Eğitimcilerin de eğitim verdikleri için sertifikalandırılması Kısmi Zamanlı Eğitimcilerin kendilerini daha değerli hissetmeleri ve eğitim vermektan alınan tatminin artması açısından değerlendirilebilir. Zaman zaman kalabalık gruplarla yoğun emek harcayarak verilen emeğin ve kendini geliştirme çabasının onayı ve takdir gördüğünü hissetmeleri açısından eğitimcilerin de sertifikaya hak kazanması önerilmektedir.

Çalışma kapsamında ölçülmesi de projenin öğrenciler ve hatta veliler üzerindeki etkisinin de oldukça yüksek bir eğitim olduğu düşünülmektedir. Özellikle öğrencilerin pozitif yaklaşım ve tutumlarının arttığı, öz değer ve iletişim kurma konusunda kendilerini geliştirdikleri ve pek çok örnekte sınıf ortamının değiştiği çalışmanın niteliksel veriler üzerinden anlaşılmaktadır. Öğrencilerin de dahil edildiği bir etki analizi çalışmasının yapılması bu eğitimler için önemli bir gelişim alanıdır.

ÖRAV

www.orav.org.tr | www.ekampus.orav.org.tr

[f](#) [@](#) [v](#) [in](#) /ogretmenakademisivakfi

[x](#) /orav2008

